

**Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen opintolainaan:
Kyselytutkimus käyttötarkoituksista sekä korkojen nousun
vaikutuksista**

Emmi Perkiö

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Liiketalouden koulutusohjelma

Amk-opinnäytetyö

2023

Tiivistelmä

Tekijä Emmi Perkiö
Tutkinto Liiketalouden koulutusohjelma, Tradenomi
Opinnäytetyön nimi Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen opintolainaan: Kyselytutkimus käyttötarkoituksista sekä korkojen nousun vaikutuksista
Sivu- ja liitesivumäärä 32 + 3
<p>Opiskelijoita tukevat taloudelliset tukijärjestelmät yrittävät pysyä muuttuvan maailman mukana. Nopean korkojen nousun sekä inflaation vaikutukset välittyvät erityisesti talouden osalta herkkiin kotitalouksiin, muun muassa opiskelijoihin. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää korkeakouluopiskelijoiden suhtautumista opintolainaan. Tutkimuksen pääongelmana on tarkoitus selvittää kuinka suuri osa korkeakouluopiskelijoista nostaa opintolainaa sekä mihin käyttötarkoituksiin opintolainaa nostetaan. Tämän lisäksi alaongelma selvittää vaikuttaako nopeasti nousseet korot tuleviin opintolainan nostoeriin.</p> <p>Aiheen tietoperustassa käsitellään aluksi yleisesti opintotukijärjestelmää, opintorahaa, asumislisää, aikuiskoulutustukea sekä historiaa opintotukeen liittyen. Toisen luvun tavoitteena on, että lukija ymmärtää mistä osa-alueista opintotukijärjestelmä koostuu, millä perusteilla opintotukea voi saada sekä minkälaisia muutoksia opintotukijärjestelmä on vuosien aikana kokenut. Kolmannessa luvussa syvennyttään tarkemmin itse opintolainaan, opintolainan hyvitykseen, lainan takaisinmaksuun sekä opintolainan korkoihin. Kolmannen luvun jälkeen tarkoitus on, että lukija ymmärtää kuinka ja millä perusteilla opintolainaa voi nostaa, kuinka paljon opintolainahyvitystä on mahdollista saada ja kuinka opintolainan korot toimivat.</p> <p>Opinnäytetyön keskiössä on kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän avulla toteutettu kyselytutkimus, joka lähetetään korkeakouluopiskelijoille maaliskuun 2023 aikana sähköisellä kyselylomakkeella. Kyselytutkimus lähetettiin sähköisesti noin 150 korkeakouluopiskelijalle ja vastauksia saatiin 52 opiskelijalta, näin ollen vastausprosentiksi saatiin 34,7 prosenttia.</p> <p>Tutkimusongelmiin saatiin vastaukset ja tutkimuksessa selviää, että suurin osa opiskelijoista nostaa opintolainaa, kyselyyn vastanneista jopa yli 92 prosenttia. Lisäksi tutkimuksessa havaittiin, että lähes tulkoon kaikki vastanneista opiskelijoista käyttivät opintolainansa pääasiassa pakollisiin menoihin, kuten ruokaan, laskuihin sekä vuokraan. Nopeasti nousseet opintolainan korot eivät vaikuta yli 66 prosentilla vastaajista joko ollenkaan tai melko vähäisesti tuleviin opintolainan nostoeriin. Opinnäytetyölle asetetuista kolmesta eri hypoteesista, osa toteutui odotusten mukaan ja ne olivat paikkaansa pitäviä, kun taas yksi hypoteeseista oli vastoin odotuksia, eikä toteutunut niinkuin alunperin ajateltiin.</p>
Asiasanat Opintolaina, opintotukijärjestelmä, opintolainahyvitys, opintoraha, viitekorko

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opintotukijärjestelmä	2
2.1	Opintotuen myöntämisen yleiset edellytykset	2
2.2	Opintoraha	4
2.3	Asumislisä	5
2.4	Aikuiskoulutustuki	6
2.5	Opintotuen historiaa	6
3	Opintolaina	8
3.1	Opintolainan nostaminen	8
3.2	Opintolainahyvitys	10
3.3	Opintolainan korko	12
3.4	Opintolainan takaisinmaksu	14
4	Määrällinen tutkimusmenetelmä	15
4.1	Tutkimuksen toteutus	15
4.2	Tutkimuksen pätevyys sekä luotettavuus	16
5	Tutkimustulokset	17
5.1	Vastaajien taustatiedot	17
5.2	Opintolainan nostaminen ja määrä	20
5.3	Työssäkäynnin vaikutukset opintolainan nostamiseen	24
5.4	Korkojen nousun vaikutus opintolainan nostamiseen	25
6	Johtopäätökset	28
6.1	Tutkimuksen havainnot	28
6.2	Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi	29
	Lähteet	30
	Liitteet	33
	Liite 1. Kyselylomake	33

1 Johdanto

Opiskelijoita tukevat taloudelliset tukijärjestelmät yrittävät pysyä muuttuvan maailman mukana. Vaikka opintotukijärjestelmää uudistetaan muutamien vuosien välein tasapuolisemmaksi sekä auttamaan eniten tukea tarvitsevia, voi mediasta lukea toistuvasti artikkeleita opintotukijärjestelmän ongelmista. Vuoden 2017 aikana voimaan tulleen opintotukijärjestelmän uudistuksen myötä opiskelijat ovat alkaneet nostaa aiempaa enemmän valtion takaamaa opintolainaa. Vuonna 2017 opintotukijärjestelmää muokattiin entistä enemmän opintolaina painotteisemmaksi lisäksi myös pitkään jatkunut alhainen korkotaso on kasvattanut opintolainan nostojen määrää. Suomen opintolainakanta on tuplaantunut vuoden 2017 muutosten jälkeen, kun sitä tarkastelee euromääräisesti. Vuoden 2022 tammikuussa uusien opintolainanostojen keskikorko on ollut 0,09 prosenttia, kun taas vuoden 2023 tammikuussa samainen keskikorko on noussut jo 2,24 prosenttiin. (Suomen Pankki 2022.)

Aiheen opinnäytetyöhön kirjoittaja valitsi omakohtaisesta kokemuksesta opintolainan nostamisesta kiihtyvän inflaation ja korkojen nousun aikana kuten myös aiheen ajankohtaisuuden vuoksi. Omakohtaisten havaintojen sekä uutisvirrassa nousevat ongelmat opintotukijärjestelmästä saivat kirjoittajan pohtimaan opintolainan nostamista. Median lisäksi aihe on noussut esiin monissa epävirallisissa interaktioissa muiden opiskelijoiden kanssa. Keskustelujen myötä kävi selväksi, että kirjoittaja haluaa tutkia tarkemmin opintolainaan liittyviä kysymyksiä. Tutkimusongelma ei pohjautu toimeksiantoon, vaan opinnäytetyöntekijän omaan kiinnostukseen aiheeseen liittyen.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää korkeakouluopiskelijoiden suhtautumista opintolainaan. Työn pääongelmana on tarkoitus selvittää kuinka suuri osa korkeakouluopiskelijoista nostaa opintolainaa sekä mihin käyttötarkoituksiin opintolainaa käytetään. Tämän lisäksi alaongelma selvittää vaikuttaako nopeasti nousseet korot tuleviin opintolainan nostoeriin. Opinnäytetyötutkimus toteutetaan kvantitatiivisena kyselytutkimuksena, joka lähetetään korkeakouluopiskelijoille maaliskuun 2023 aikana sähköisellä kyselylomakkeella.

Aiheen tietoperustassa käsitellään aluksi yleisesti opintotukijärjestelmää, opintorahaa, asumislisää, aikuiskoulutustukea sekä historiaa opintotukeen liittyen. Kolmannessa luvussa syvennytään tarkemmin itse opintolainaan, opintolainan hyvitykseen, lainan takaisinmaksuun sekä opintolainan korkoihin. Neljännessä kappaleessa käydään läpi tutkimusmenetelmää kuten myös tutkimuksen toteutusta, pätevyyttä sekä luotettavuutta. Tutkimuksen tulokset esitellään kappaleessa viisi ja viimeisessä kappaleessa kuusi esitellään johtopäätökset sekä opinnäytetyöntekijän oman oppimisen arviointi.

2 Opintotukijärjestelmä

Suomessa on käytössä kansallinen ja verovaroin järjestetty taloudellinen tukijärjestelmä opiskelijoille, jota kutsutaan opintotukijärjestelmäksi. Sen tavoitteena on mahdollistaa sekä turvata päätoimisten korkeakouluopiskelijoiden sekä toisen asteen opiskelijoiden taloudellinen toimeentulo. Opintotuen avulla koulutusmahdollisuudet ovat yhdenvertaisempia jokaiselle opiskelijalle. Tämän lisäksi opintotuen avulla mahdollistetaan päätoiminen opiskelu sekä tutkinnon suorittaminen määräajassa. Opintotukijärjestelmä koostuu kolmesta eri osa-alueesta, joita ovat opintoraha, asumislisä sekä opintolainan valtioneuvoston takaus. Tässä luvussa tutustutaan opintotukijärjestelmään.

2.1 Opintotuen myöntämisen yleiset edellytykset

Jotta korkeakouluopiskelijan on mahdollista saada Kelan myöntämää opintotukea, tulee opiskelijan täyttää muutamia ennalta määritettyjä kriteerejä. Opintotuen saamisen yleisiä edellytyksiä ovat oppilaitokseen hyväksyminen, päätoiminen opiskelu, opinnoissa edistyminen sekä taloudellisen tuen tarve. Oppilaitokseen hyväksyminen tarkoittaa sitä, että opiskelija on ottanut opiskelupaikan vastaan sekä ilmoittautunut korkeakouluun määräaikaan mennessä. (Kela 2022h.)

Kun opiskelija suorittaa korkeakoulututkintoa, opinnot lasketaan tällöin aina päätoimiseksi. Esimerkiksi opiskelu avoimessa korkeakoulussa katsotaan sivutoimiseksi, joten siellä opiskeluun ei voi saada opintotukea yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Mikäli avoimen korkeakoulun opiskelijalla on tutkinnon suoritusoikeus korkeakoulussa ja kyseiset opinnot kuuluvat tutkintoon, tällöin on mahdollista saada opintotukea. (Kela 2022d.) Avoin korkeakoulu tarkoittaa sitä, että kuka tahansa voi opiskella sitä kautta eri aloihin liittyviä korkeakouluopintoja. Avoimen korkeakoulun kautta suoritettavat opinnot ovat maksullisia, summat vaihtelevat kouluttain, mutta yhden opintopisteen suorittaminen maksaa enimmillään 15 euroa. Opiskelijat valitaan kursseille ilmoittautumisjärjestyksessä. Avoimessa korkeakoulussa ei ole mahdollista suorittaa kokonaista tutkintoa. Moniin korkeakouluihin on mahdollista hakea päätoimiseksi tutkinto-opiskelijaksi avoimen korkeakouluopiskelijan kautta. (Opintopolku.)

Opiskelijan tulee myös edistyä korkeakouluopinnoissaan tiettyjen kriteerien mukaan, jotta hänen on mahdollista nostaa opintotukea. Opiskelijan tulee suorittaa jokaista tukikuukautta kohden keskimäärin vähintään viisi opintopistettä sekä vähimmäissuoritusvaatimus, joka tarkoittaa vähintään 20 opintopistettä jokaisen lukuvuoden aikana. Yksi opintopiste vastaa noin 27 tuntia opiskelua. Tukikuukaudeksi lasketaan kalenterikuukausi, jonka aikana opiskelija on joko nostonut opintorahaa tai opintotukeen kuuluvaa asumislisää tai näitä molempia. Tukikuukausina ei

kuitenkaan huomoida kuukausia, joilta opiskelija on itse palauttanut tai perunut tukea tai nostanut ainoastaan opintolainaa. (Kela 2023a.)

Mikäli opiskelija ei edisty opinnoissaan näiden ylläolevien kriteerien mukaan, Kela voi muuttaa tuen määräaikaiseksi tai lakkauttaa sen kokonaan. Tämän lisäksi Kelalla on oikeus periä opintotukea takaisin, jos opintosuorituksia on todella vähän tai huomataan ettei opiskelijan ole ollut tarkoitus opiskella. Ennen kuin tukea peritään takaisin, Kela lähettää opiskelijalle selvityspyynnön ja mikäli opinnot ovat hidastuneet hyväksyttävistä syistä, ei tukea peritä takaisin. Näihin syihin lasketaan Kelan mukaan esimerkiksi oma tai läheisen sairastuminen sekä muun muassa opinnäytetyön työstäminen. (Kela 2023a.)

Opiskelijan omat ansio- sekä pääomatulot vaikuttavat nostettavien opintotukikuukausien määrään. Opiskelijan omaksi tehtäväksi jää huolehtia siitä, ettei omat vuositulot ylitä Kelan asettamia vuositulorajoja. Vuosituloihin huomioidaan veronalaiset ansio- sekä pääomatulot. Tähän lasketaan esimerkiksi palkkatulot, osinkotulot sekä vuokratuotot, kuten myös veronalaiset sosiaalietuudet. Näiden lisäksi myös ulkomailta saadut tulot huomioidaan. Toisin kuin opiskelijan tai hänen puolisonsa omaisuus sekä varallisuus eivät vaikuta opintotukeen, kuten ei myöskään puolison ansio- tai pääomatulot. Tulot vaikuttavat siihen, kuinka monelta kuukaudelta vuodessa opiskelijan on mahdollista opintotukea nostaa. (Kela 2022i.)

Mikäli opiskelija nostaa opintotukea vuoden aikana, hänelle määräytyy aina vuosituloraja. Vuosituloraja lasketaan sillä perusteella, kuinka monelta kuukaudelta opiskelija nostaa opintotukea koko kalenterivuoden aikana. Esimerkiksi, jos opiskelija nostaa opintotukea yhdeksänä kuukautena kalenterivuoden aikana, hänen on mahdollista tienata 18 720 euroa opintouen lisäksi vuosien 2023 ja 2024 vuositulorajojen mukaan. Sillä ei ole merkitystä milloin vuoden aikana tuloja tienaa, pääasiana on, ettei ansio- tai pääomatulot ylitä Kelan asetettamaa vuositulorajaa. (Kela 2022i.)

Taulukko 1. Vuositulorajat vuonna 2023 ja 2024 (Kela 2022i)

Tukikuukausia kalenterivuoden aikana	Vuosituloraja (euroa/kalenterivuosi)
1	35 360 e
2	33 280 e
3	31 200 e
4	29 120 e
5	27 040 e

6	24 960 e
7	22 880 e
8	20 800 e
9	18 720 e
10	16 640 e
11	14 560 e
12	12 480 e

Vuosina 2023 sekä 2024 vuosituloraja lasketaan niin, että opiskelijan on mahdollista tienata 1 040 euroa kuukausina, jolloin hän nostaa opintotukea sekä 3 120 euroa sellaisina kuukausina, jolloin opintotukea ei nosteta. Mikäli opiskelijan vuositulot ylittävät tulorajan maksimissaan 348 eurolla, ei tukea tarvitse perua, palauttaa eikä Kela peri sitä takaisin. Vuositulorajaa on nostettu vuoden 2022 rajasta jolloin tuloja sai olla 870 euroa jokaista tukikuukautta kohden sekä 2 600 euroa jokaista tuetonta kuukautta kohden. (Kela 2022i.)

Mikäli opiskelija tienaa enemmän kuin vuositulorajojen mukaan hän kalenterivuoden aikana saisi tienata, tulee hänen palauttaa opintotukea. Opintotuen palautus onnistuu esimerkiksi itsenäisesti perumalla tukea etukäteen tai vapaaehtoisesti palauttamalla jo maksettua tukea Kelan verkkopalvelussa. Jos opiskelija valitsee itse palauttavansa tukea, se tulee palauttaa seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Mikäli tukea ei itsenäisesti palauta, Kela perii opiskelijalta myöhemmin tämän liikaa maksetun tuen takaisin. Kelan periessä tukea siihen lisätään korkoa seitsemän ja puoli prosenttia. (Kela 2022i.)

2.2 Opintoraha

Opintorahan summaan vaikuttavat muutamia eri tekijät, kuten opiskelijan ikä, missä oppilaitoksessa opiskelee, siviilisääty, lasten määrä sekä se, että asuuko opiskelija vanhempiensa luona vai itsenäisesti. Korkeakouluopiskelijalla vanhempien tulot eivät vaikuta opintorahan määrään pienentävästi, vaan ne voivat ainoastaan suurentaa opintorahan määrää. (Kela 2023d.)

Taulukko 2. Opintorahan määrä bruttona korkeakouluopiskelijalla 1.1.2023 alkaen (Kela 2023d).

Opiskelija	Opintorahan määrä, e/kk	Vaikuttavatko vanhemman tulot
------------	-------------------------	-------------------------------

Alaikäisen lapsen huoltaja	385,40 e	Eivät vaikuta
Avioliitossa	268,23 e	Eivät vaikuta
Itsenäisesti asuva 18 vuotta täyttänyt	268,23 e	Eivät vaikuta
Itsenäisesti asuva 17-vuotias tai nuorempi	109,04 e	Voivat suurentaa: 109,04-218,08 e/kk
Vanhempiensa luona asuva 20 vuotta täyttänyt	87,23 e	Voivat suurentaa: 87,23-196,27 e/kk
Vanhempansa luona asuva 19-vuotias tai nuorempi	41,43 e	Voivat suurentaa: 41,43-104,67 e/kk

Opintotukilain ensimmäisen luvun 7 c §:n mukaan opintotukea myönnetään sekä maksetaan korkeakouluopiskelijalle yhdeksäksi kuukaudeksi lukuvuodessa. Tukikuukausiksi lasketaan syys-toukokuu, mutta tukea voidaan myöntää myös lyhyemmäksi tai pidemmäksi ajaksi, esimerkiksi jos opiskelee myös kesällä. (Opintotukilaki 21.1.1994/65)

Kuten aiemmin mainittu, opiskelijalle maksettavaan opintorahan määrään sekä siihen kuinka monelta kuukaudelta sitä maksetaan vaikuttavat myös opiskelijan omat tulot. Opintoraha kuuluu veronalaiseen tuloon, mutta siitä ei tarvitse maksaa veroja mikäli opiskelijalla ei ole opintorahan lisäksi muita veronalaisia tuloja, kuten esimerkiksi työtuloja. Opiskelijan saadessa työtuloja opintotuen lisäksi, ei opintorahasta kuitenkaan vähennetä ennakonpidätystä, vaan koko summa maksetaan tilille. Opintorahaa maksaa Kela ja se maksetaan pankkitilille kuukauden 1. päivänä. Jos kuukauden 1. päivä osuu viikonlopuille opintoraha maksetaan tilille seuraavana pankkipäivänä. (Kela 2022i.)

2.3 Asumislisä

Opiskelijan asumislisää on mahdollista saada, mikäli opiskelee urheilu- tai kansanopistossa maksullisella linjalla ja asuu opiston asuntolassa sekä jos opiskelee Ahvenanmaalla tai ulkomailla. Mikäli opiskelee ulkomailla tai Ahvenanmaalla ja asuu vuokra-asunnossa on asumislisä tällöin 210 euroa kuukaudessa. Kun taas Suomessa esimerkiksi kansanopistossa opiskeltaessa ja oppilaitoksen asuntolassa asuessa on asumislisä 88,87 euroa kuukaudessa. (Kela 2022b.) Vuoden 2017 opintotuki uudistuksen jälkeen Suomessa asuvat opiskelijat kuuluvat yleisen asumistuen piiriin, jossa asumistukea on mahdollista saada enintään 80 % asumismenoista. Tukea

voi saada esimerkiksi vuokraan tai vastikkeeseen. Asumistukea hakiessa tulee huomioida se, että tukeen sekä sen suuruuteen vaikuttavat kaikkien ruokakunnan jäsenten tulot, kuten esimerkiksi puolison tai kämppäkaverin tulot. Asumistukea myönnetään toistaiseksi ja se tarkastetaan vähintään vuoden välein, tietyissä tilanteissa useammin, kuten esimerkiksi tulojen tai asumiskustannusten muuttuessa. (Kela 2022k.)

2.4 Aikuiskoulutustuki

Aikuiskoulutustuki on rahallista tukea, jota maksetaan työuran aikana opiskeleville opiskelijoille. Tukea saa haettua Työllisyysrahastosta. Tuen määrä vaihtelee sen mukaan onko opiskelija työ- tai virkasuhteessa vai työskenteleekö hän yrittäjänä. Jotta tukea voi saada, tulee muutamien ehtojen täytyä. Ehtoihin kuuluu esimerkiksi se että, opiskelijan on tullut olla työelämässä vähintään kahdeksan vuoden ajan, nykyisessä päätoimisessa työsuhteessa vähintään yhden vuoden ajan, sekä hänen tulee olla työstään opintovapaalla. (Aikuiskoulutustuki 2022b.)

Aikuiskoulutustukea maksetaan enintään 15 kuukauden ajan ja tukiajan kulumiseen vaikuttaa se, kuinka paljon opiskelija tienaa muita tuloja tukikuukausien aikana. Yrittäjän työskentelevän opiskelijan tuki on 660,91 euroa kuukaudessa vuonna 2023. Työsuhteessa olevan tuen määrä saattaa vaihdella kuukausittain. Tuen lopullinen määrä riippuu keskimääräisestä kuukausipalkasta ennen opintoja sekä siitä, jos opiskelija tienaa työtuloja tuen aikana. Aikuiskoulutustuki kuuluu veronalaisen tulon piiriin, yleensä ennakonpidätysprosentti on 20, ellei opiskelija halua muokata veroprosenttiaan. (Aikuiskoulutustuki 2022a.)

Aikuiskoulutustukea saava opiskelija ei voi saada opintorahaa, mutta hänen on mahdollista saada Kelasta lainatakaus, jossa on samanlaiset ehdot kuin opintotuen lainatakauksessa.

Aikuiskoulutustuella opiskelevan opiskelijan on mahdollista saada lainatakaus vain silloin jos, hän on saanut aikuiskoulutustukea vähintään 8 viikon ajan yhtäjaksoisesti. Lainatakaus on samainen 650 euroa kuukaudessa, kuin muillakin opiskelijoilla. (Kela 2022a.)

2.5 Opintotuen historiaa

Opintotukijärjestelmä on luotu 1960-luvun lopussa, kun valtion takaama opintolaina otettiin käyttöön vuonna 1969. Tämän ansiosta ei opiskelun aloitus jäänyt vanhempien varallisuudesta kiinni, vaan kaikilla oli mahdollisuus opiskeluun. Nykyimuotoinen opintotuki on syntynyt vuonna 1972, tällöin opintotuki on koostunut opintorahasta sekä opintolainasta. Vuonna 1977 opintotukijärjestelmään lisättiin myös asumislisä. Vuoden 1987 loppuun meneessä järjestelmään on tullut lisäksi opiskelijoiden ateriatuki, korkoavustus sekä aikuisopintoraha. (Lahtinen 2021, 3.)

Korkeakouluopiskelijoiden suuri opintotukiuudistus syntyi vuonna 1992, jolloin opintorahaa suurennettiin ja tuki muuttui enemmän opintorahapainotteisempaan sekä se muuttui veronalaiseksi. Tällöin otettiin myös tukikuukaudet käyttöön. Pian vuonna 1995 opintotukia leikattiin, leikkausten tavoitteena oli saada opintotukimenoja vähennettyä 10 %. Opintorahaa korotettiin seuraavan kerran vasta vuonna 2008, tällöin korotus oli 15 %. (Lahtinen 2021, 4-10.)

Opintotukijärjestelmää on muokattu vuosikymmenien varrella yhteiskunnan muutosten mukana; valuutta on vaihtunut markasta euroon, talous on kokenut taantumia sekä kasvua. Vuosien 2002-2013 välillä korotettiin myös muun muassa asumislisää sekä ateriatukia. Vuonna 2005 tuli voimaan opintolainavähennys, jonka avulla opiskelijoita kannustettiin tavoiteajassa valmistumiseen, myöhemmin vuonna 2014 vähennyksen tuli korvaamaan nykyäänkin voimassa oleva opintolainahyvitys. (Lahtinen 2021, 8-14.)

Suurempi uudistus opintotukijärjestelmään tuli voimaan vuonna 2017, jolloin opiskelijat siirtyivät yleisen asumistuen piiriin muutamaa poikkeusta lukuunottamatta. Yleisen asumistuen maksimimäärä on suurempi, kuin opintotuen asumislisä maksimissaan oli. Myös lainan osuus opintotuen määrästä kasvoi. Opintolainan kuukausimäärää korotettiin 400 eurosta 650 euroon, eivätkä maksuhäiriömerkinnät ole enää este lainatakauksen myöntämiseksi. Opintorahan perusmäärät pienennettiin samalle tasolle kuin toisen asteen opiskelijoilla. Lisäksi kokonaistukiaika lyhentyi 64:sta tukikuukaudesta 54 tukikuukauteen. (Lahtinen 2021, 16.)

Vuonna 2021 koronaepidemia aiheutti muutamia muutoksia opintotukijärjestelmään. Muun muassa jokaiselta opintotukea saaneelta opiskelijalta vähennettiin edistymisen seurannassa kaksi opintotukikuukautta lukuvuodelta 2019-2020. Samaisena vuonna nostettiin jälleen ateriatukea, tällä kertaa 36 senttiä ateriala kohden. (Lahtinen 2021, 20.)

3 Opintolaina

Tässä luvussa tutustutaan tarkemmin opintotukijärjestelmän kolmanteen osa-alueeseen eli opintolainaan sekä sen valtionehtaukseen. Opintolaina on laina, jonka Suomen valtio takaa opiskelijoille ja sen on tarkoitus rahoittaa opintojen aikaista elämää. Opintolainatakaus saadaan Kelalta ja lainan myöntää opiskelijan valitsema pankki, jonka kanssa neuvotellaan lainan tarkemmat ehdot. Opintolainalle ei tarvita muita vakuuksia tai takaajia valtionehtauksen lisäksi. Valtionehtaus on maksuton lisäksi se on voimassa enintään 30 vuotta ensimmäisestä lainaerän nostamisesta.

3.1 Opintolainan nostaminen

Opintolainan valtionehtaus myönnetään pääsääntöisesti opiskelijoille, jotka saavat Kelan maksamaa opintorahaa tai Työllisyysrahastosta aikuiskoulutustukea. Valtionehtaus tarkoittaa sitä, että jos opintolainan nostanut opiskelija ei pysty maksamaan opintolainansa takaisin pankille, maksaa Kela summan pankille valtion varoista. Tällaisessa tilanteessa Kela kuitenkin perii summan takaisin opintolainan nostajalta. Maksuvapautuksia on kuitenkin mahdollista saada muun muassa työkyvyttömyyden perusteella. (Opetus- ja kulttuuriministeriö.)

Opintotukilain toisen luvun 15 a §:n mukaan opintoja varten on mahdollista saada vain yksi opintolaina, mutta sen määrää on mahdollista lisätä Kelan myöntämällä uudella opintolainakerällä vuosittain. Opintolaina on kuitenkin nostettava samaisen lukuvuoden aikana, jota varten valtionehtaus on myönnetty. Esimerkiksi 2022 elokuussa myönnetty opintolaina on nostettava viimeistään vuoden 2023 heinäkuussa. (Opintotukilaki 21.1.1994/65.)

Opintolainan määrä riippuu siitä opiskeleeko opiskelija Suomessa vai ulkomailla. Suomessa yli 18-vuotias opiskelija saa opintolainaa 650 euroa kuukaudessa, kun taas ulkomailla opiskelevan opintolainan kuukausisumma on 800 euroa. (Kela 2023c.) Alla olevassa taulukossa on tarkemmin vielä eriteltynä, minkä verran opintolainaa on mahdollista eri opiskelijoiden nostaa.

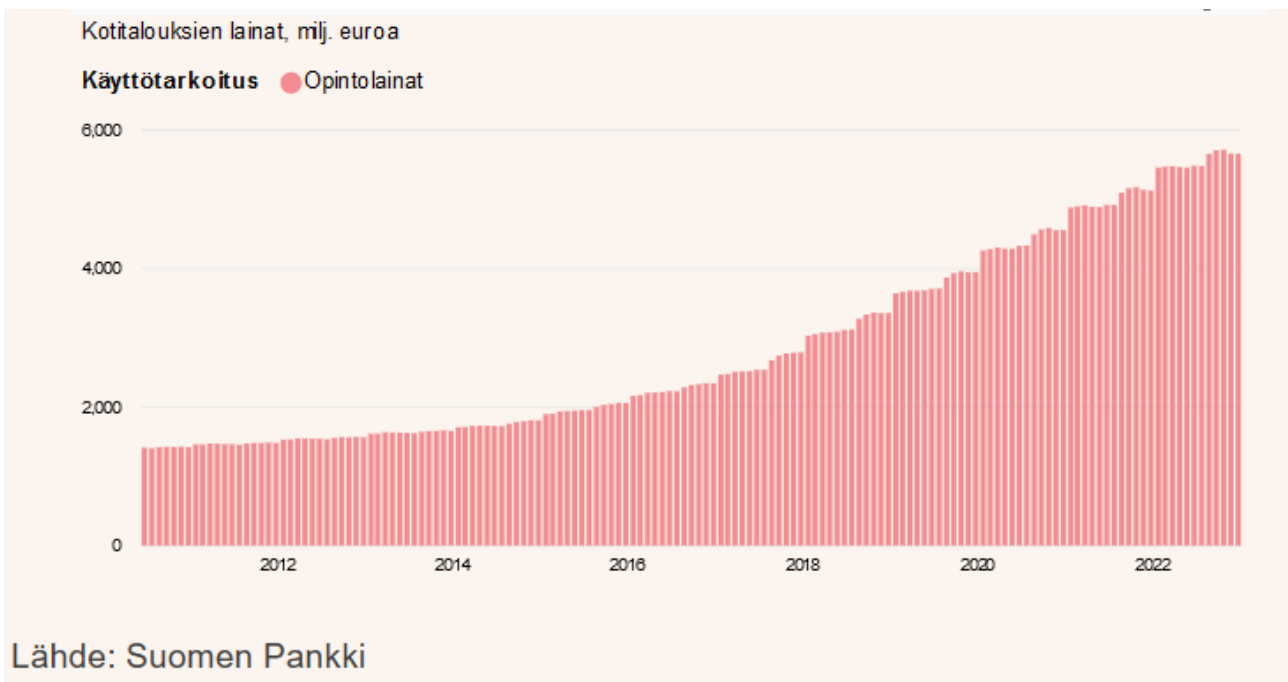
Taulukko 3. Lainatakauksen määrä (Kela 2023c).

Opiskelija	Opintolainan määrä euroa/kk
Alle 18-vuotias muu kuin korkeakouluopiskelija	300 euroa/kk
18 vuotta täyttänyt muu kuin korkeakouluopiskelija	650 euroa/kk
Korkeakouluopiskelija	650 euroa/kk

Aikuiskoulutustukea saava Suomessa opiskeleva opiskelija	650 euroa/kk
Ulkomailla opiskeleva	800 euroa/kk

Jotta opiskelija voi hakea pankista opintolainaa, tulee hänellä voimassa oleva opintolainan valtiontakaus. Kun opiskelija on saanut Kelalta opintolainan valtiontakauksen, voi hän hakea opintolainaa valitsemastaan pankista. Pankki päättää lainan myöntämisestä ja pankin kanssa neuvotellaan lainan tarkemmat ehdot, kuten korko ja takaisinmaksuaika. Kela toimittaa pankille tiedon opintolainatakauksesta. Opintolaina on haettava pankista lukuvuosittain. Opintolainan voi yleensä nostaa lukuvuoden aikana kahdessa eri erässä. Syyslukukauden lainaerän voi nostaa 1.8. alkaen kun taas kevätlukukauden nosto on aikaisintaan 1.1. Lainaerä on mahdollista nostaa myös myöhemmin, kuitenkin lukuvuoden lainaerät on nostettava yleensä viimeistään 31.7. (Kela 2023c.)

Opintotukilain toisen luvun 15 §:n mukaan lainatakausta ei ole mahdollista saada, mikäli aiempi opintolaina on siirtynyt Kelan perittäväksi, kuten ei myöskään mikäli opiskelija suorittaa vapausrangaistusta. (Opintotukilaki 21.1.1994/65.)

Kuvio 1. Opintolainakannan kehitys (Suomen Pankki b).

Opintolainakanta on noussut merkittävästi vuoden 2017 opintotuki uudistuksen jälkeen, jolloin korkeakoulussa opiskelun rahoittaminen muuttui entistä lainapainoitteisemmaksi. Uudistuksessa opintolainan valtiontakausta nostettiin 400 eurosta kuukaudessa 650 euroon per kuukausi. Samalla

myös opintorahan osuutta pienennettiin. Kelan tilaston mukaan opintovelallisten kokonaismäärä on viimeisen viiden vuoden aikana kasvanut 37 prosenttia. (Kela 2022j.) Tämän lisäksi Suomen Pankin tilastoista selviää, että vuonna 2022 opintolainoja on nostettu ennätysmäärä sekä se, että opintolainakanta on kasvanut tammikuussa 2022 yli viiteen miljardiin euroon. (Suomen Pankki 2022).

3.2 Opintolainahyvitys

Opiskelijan on mahdollista saada opintolainahyvitys korkeakoulututkintoa varten nostetusta opintolainasta. Tämä tarkoittaa sitä, että Kela maksaa osan nostetusta opintolainasta.

Opintolainahyvityksen voi saada ammattikorkeakoulussa suoritettavaan ammattikorkeakoulututkintoon tai yliopistossa suoritettaviin alempiin tai ylempiin korkeakoulututkintoihin. (Kela 2022e.)

Jotta opintolainahyvityksen voi saada tulee korkeakoulututkinto olla suoritettuna määräajassa, opintolainaa tulee olla nostettuna enemmän kuin 2 500 euroa sekä näiden lisäksi opinnot on pitänyt aloittaa elokuussa 2014 tai tämän jälkeen. Hyvityksen voi saada ainoastaan ensimmäisestä suoritettuna korkeakoulututkinnosta. (Kela 2022e.)

Opintojen määräajan pituuteen vaikuttaa se millaista tutkintoa opiskelija suorittaa. Pääsääntöisesti ammattikorkeakoulututkintoon vaaditaan 210 opintopistettä ja tämän suorittamisen tavoiteajaksi on laskettu 3,5 vuotta, joka tarkoittaa seitsemää läsnäoloaikaa. Esimerkiksi opiskelija, joka on aloittanut opintonsa syyslukukaudella 2020, hänen tulisi valmistua vuoden 2023 joulukuun loppuun mennessä, jotta hän ylittäisi tavoiteaikaansa. Alemman korkeakoulututkinnon suorittamiseen käytetty aika saa kuitenkin ylittyä enintään yhdellä lukukaudella. Esimerkitilanteessa opiskelijan tulisi suorittaa tutkintonsa valmiiksi vuoden 2024 heinäkuun loppuun mennessä, jotta hänen oikeutensa opintolainahyvitykseen säilyisi edelleen. Opiskeluaikaan huomioidaan kuitenkin myös ne lukukaudet, jolloin opiskelija on mahdollisesti ilmoittautuneena poissaolevaksi tai keskeyttänyt opinnot. (Kela 2022e.)

Taulukko 4. Ammattikorkeakoulututkinnon määräaika (Kela 2022e).

Tutkinnon laajuus	Määräaika
180 opintopistettä	3,5 lukuvuotta
210 opintopistettä	4 lukuvuotta
240 opintopistettä	4,5 lukuvuotta

270 opintopistettä	5 lukuvuotta
--------------------	--------------

Määräaika on mahdollista myös pidentää ja silti saada opintolainahyvitys, mikäli opinnot ovat hidastuneet tiettyjen hyväksytyjen syiden vuoksi. Näihin hyväksytyihin syihin lasketaan muun muassa varusmies- tai siviilipalveluksen suorittaminen, oman lapsen hoitaminen sekä, jos opinnot ovat hidastuneet koronaepidemian vuoksi. (Kela 2022e.)

Kun opinnot on suorittanut sekä valmistunut määräaikaan mennessä, opiskelijan on mahdollista saada opintolainahyvitystä. Hyvitys on 40 % siitä opintolainan määrästä, joka ylittää 2 500 euroa. Eli opiskelijan on nostettava opintolainaa yli 2 500 euroa, jotta hyvitys on mahdollista saada. Opintolainahyvityksessä on kuitenkin enimmäismäärä, joka opiskelijan on mahdollista saada hyvityksenä opintolainansa. Hyvityksen enimmäismäärä perustuu suoritettavan tukinnon laajuuteen. (Kela 2022f.) Alla olevassa taulukossa kerrotaan tarkemmin eri laajuisten tutkintojen opintolainahyvityksen maksimi määrät.

Taulukko 5. Suomessa suoritettava ammattikorkeakoulututkinto tai alempi korkeakoulututkinto (Kela 2022f).

Tutkinnon laajuus, op	Huomioitava lainan enimmäismäärä, euroa	Opintolainahyvityksen enimmäismäärä, euroa
180 op	10 800 e	3 320 e
210 op	12 800 e	4 120 e
240 op	14 400 e	4 760 e
270 op	16 400	5 560 e

Opintotukilain toisen luvun 15 f §:n mukaan mikäli tutkinnon suorittaa suomalaisessa korkeakoulussa, opintolainahyvityksen määrää laskettaessa otetaan huomioon opintolainaa maksimissaan 400 euroa tukikuukautta kohden. Kun taas ulkomaisessa korkeakoulussa otetaan huomioon 700 euroa tukikuukautta kohden opintolainahyvitystä laskettaessa. (Opintotukilaki 21.1.1994/65.)

Esimerkiksi ammattikorkeakoulussa opiskeltavaan Tradenomin tutkintoon vaaditaan pääsääntöisesti 210 opintopistettä. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijan on mahdollista saada opintolainahyvitystä maksimissaan 4 120 euroa. Opintolainahyvitys lasketaan yhdeksältä kuukaudelta lukuvuodessa sekä viideltä kuukaudelta puolikkaasta lukuvuodesta. 210 opintopistettä vastaa kolmea ja puolta vuotta, joka tarkoittaa yhteensä 32 tukikuukautta. Nämä 32 tukikuukautta

kerrotaan 400 eurolla ja tästä saadaan summaksi 12 800 euroa, joka vastaa opintolainahyvityksessä huomioitavaa lainan enimmäismäärää. Opintolainaa on kuitenkin mahdollista nostaa huomattavasti suurempi summa kuin tuo hyvityksessä huomioitava lainan enimmäismäärä. Mikäli opiskelija on 210 opintopisteen tutkintoa suorittaessaan nostanut jokaisen opintolaina kuukauden, hänelle on kertynyt opintolainaa yhteensä 20 800 euroa. Lisäksi tähän summaan pääomitetään vuosittain kaksi kertaa opintolainan korko. Opintolainahyvityksessä huomioidaan opintolaina ilman pääomitettuja korkoja. (Kela 2022f.)

Opintotukilain toisen luvun 15 g §:n mukaan, kun opiskelija saa päätöksen opintolainahyvityksestä sekä sen määrästä, tämän jälkeen Kela maksaa hyvityksen pankille, josta laina on nostettu. Mikäli opintolaina on opintolainahyvitystä maksettaessa pienempi kuin hyvityksen osuus, maksetaan tällöin niin sanottu ylimääräinen osuus opintolainansaajalle. (Opintotukilaki 21.1.1994/65.)

Opetus- ja kulttuuriministeriössä valmisteltiin vuoden 2022 aikana esitys laista, jonka avulla kokeiltaisiin alueellista opintolainahyvitystä. Norjassa samainen alueellinen opintolainahyvitys - malli on käytössä ja sieltä on saatu positiivisia esimerkkejä kuinka tämä malli voisi toimia Suomessakin. Alueellinen opintolainahyvitys tarkoittaisi sitä, että tietyissä kunnissa Itä- ja Pohjois-Suomessa asuville juuri korkeakoulusta valmistuneille henkilöille myönnettäisiin alueellinen opintolainahyvitys. Hyvitystä olisi mahdollista saada enintään kolmen vuoden ajan yhteensä maksimissaan 8 800 euroa. Kuitenkin enimmillään 60 prosenttia henkilön opintolainasta. Käytännössä opiskelijan, jolla opintolainaa olisi valmistuttaessa vähintään 14 700 euroa olisi mahdollista saada täysi alueellinen opintolainahyvitys. Kokeiluryhmään olisi mahdollista päästä jos on suorittanut korkeakoulututkintonsa 2023 vuoden aikana, asuisi vakituisesti kokeilualueella sekä työskentelee joko täysi- tai osa-aikaisesti. Sanna Marinin hallitus kuitenkin päätti jättää toteuttamatta tämän lakiesityksen tämän vaalikauden aikana. (Valtioneuvosto 2022.)

3.3 Opintolainan korko

Opintolainan korko muodostuu pankin marginaalista sekä valitusta viitekorosta. Yleisimpänä viitekorkona opintolainassa käytetään 12 kuukauden euriboria. Esimerkiksi Osuuspankissa opiskelijan on mahdollista tehdä valinta 12 kuukauden euriborkoron tai OP-Prime koron väliltä. Opintolainan kokonaiskustannukset koostuvat viitekorosta, marginaalista sekä lainaan liittyvistä hoitokuluista. (Osuuspankki.)

Euribor on Suomessa markkinoiden yleisin viitekorko. Euribor on lyhenne sanoista Euro interbank offered rate ja se on euroalueen rahamarkkinoiden viitekorko. Käytännössä euribor tarkoittaa korkoa, jolla eurooppalaiset pankit voivat saada muilta pankeilta rahoitusta ilman vakuuksia. Näitä varoja pankki voi taas lainata eteenpäin esimerkiksi yksityishenkilöille tai yrityksille, mutta tähän

lunaan lisätään euriborin lisäksi pankin oma marginaali. Euriborkorot julkaistaan arkipäivisin klo 12 Suomen aikaa. Euriborkoron nimi kertoo kuinka kauan lainan korko pysyy samana. Opintolainoista suurin osa on sidottu 12 kuukauden euriboriin, eli korko pysyy samana vuoden verran, kun taas esimerkiksi kolmen kuukauden euriboriin sidotun lainan korko tarkastetaan kolmen kuukauden välein lainan nostopäivästä alkaen. Euriborkorko vaihtoehtoja on 1 viikko tai 1, 3, 6 tai 12 kuukautta. (Suomen Pankki a.)

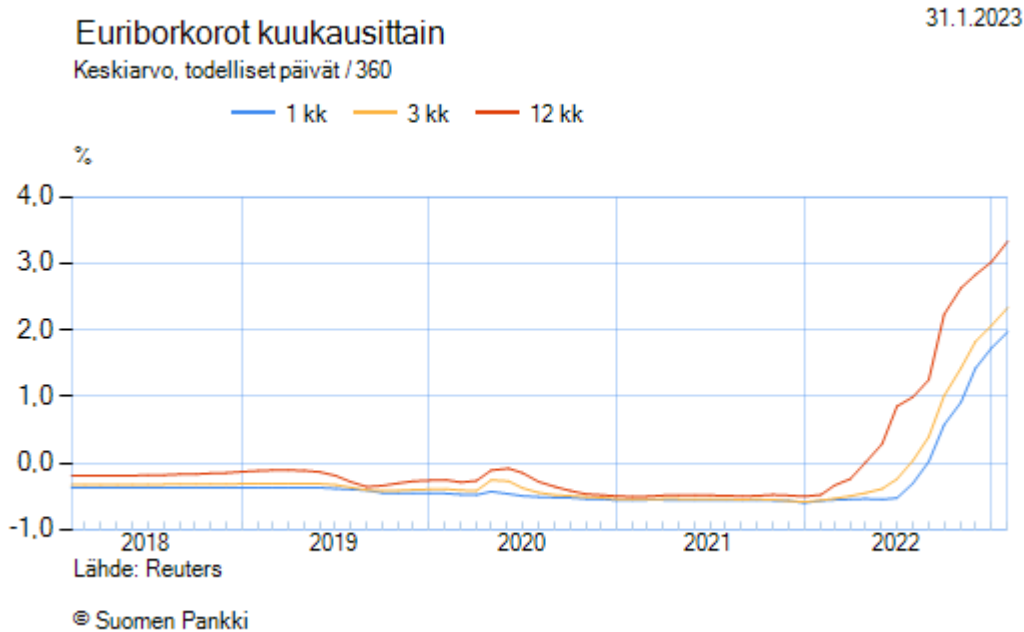
OP-Prime korko on Osuuspankin oma viitekorko. Tähän vaikuttaa muun muassa yleinen korkokehitys sekä talousnäkymät. Osuuspankin mukaan tämä on vakaampi kuin euriborkorot sekä se seuraa markkinakorkoja rauhallisessa tahdissa. OP-Prime korolla ei ole ennakoon ilmoitettua tarkastuspäivää, kuten esimerkiksi euriborkoroilla, vaan sen muutoksista päättää OP Osuuskunnan johtokunta. Koron muuttumisesta ilmoitetaan vähintään 14 päivää etukäteen asiakkaille, joiden laina on kyseiseen korkoon sidottuna. (Osuuspankki a 2023.)

Opintolainalle kertyy korkoa vuosittain, mutta opiskelijan ei tarvitse huolehtia korkojen maksusta opintojen aikana, sillä niin kauan kun nostaa opintotukea pankki pääomittaa opintolainan korot. Lainan korkojen pääomittaminen tarkoittaa sitä, että koron osuus lisätään lainanpääomaan. Pääomittaminen tapahtuu automaattisesti kaksi kertaa vuodessa 15.6. sekä 15.12. Tämän lisäksi korot pääomitetaan viimeisen opintotukilukukauden jälkeen vielä yhden lukukauden ajan. Eli mikäli opiskelija saa vielä viimeisen kerran opintotukea toukokuussa 2023, opintolainan korot pääomitetaan vielä joulukuussa 2023. Tämän jälkeen opiskelijan tulee maksaa opintolainan korot itsenäisesti. (Kela 2023b.)

Korkojen maksuun on mahdollista saada Kelalta korkoavustusta, mikäli tulot eivät ylitä ennalta määrättyjä tulo rajoja. Mikäli korkoavustusta saa, se tarkoittaa sitä, että Kela maksaa opintolainan korot, eikä tätä summaa tarvitse Kelalle maksaa takaisin. Tulorajat vaihtelevat 1 457 – 1 847 e/kk välillä, riippuen siitä onko korkoavustuksen hakijalla lapsia ja jos on niin kuinka monta. 1 457 e/kk tulorajassa huomioidaan hakijat joilla ei ole lapsia. (Kela 2022c.)

Opintolainaa on vuosia mainostettu niin sanottuna ”ilmaisena rahana” korkotason ollessa negatiivinen. Vuoden 2022 aikana 12 kuukauden euriborkorko lähti kovaan nousuun. Tammikuussa 2022 12 kuukauden euriborkorko oli vielä -0,477 prosenttia, nyt vuotta myöhemmin tammikuussa 2023 samainen 12 kuukauden euribor on jo 3,333 prosenttia. Tämä tarkoittaa, että 12 kuukauden euribor on vuoden aikana noussut 3,81 prosenttiyksikköä. (Suomen pankki 2023).

Kuvio 2. Euriborkorot kuukausittain 2018-2022. (Suomen pankki 2023).

3.4 Opintolainan takaisinmaksu

Opintolainan takaisinmaksusta sekä sen maksuaikataulusta sovitaan pankin kanssa. Useimmiten takaisinmaksu alkaa noin kahden vuoden kuluessa opintojen päätyemisestä, sekä maksusuunnitelma muodostetaan siinä vaiheessa, kun opintolainan korot päämitetään viimeisen kerran. Takaisinmaksun aikataulu on yleensä noin kaksinkertainen opintojen keston nähden. Esimerkiksi jos opinnot ovat kestäneet neljä vuotta, maksuaika lainalle on noin kahdeksan vuotta.

Opintolainan takaisinmaksusta voidaan sopia joustavasti elämäntilanteen sekä maksukyvyn mukaan. Lisäksi esimerkiksi lyhennysvapaiden pitäminen on mahdollista. Lyhennysvapaa tarkoittaa sitä, että lainan takaisinmaksussa pankille pidetään taukoa. Lyhennysvapaan aikana tulee kuitenkin maksaa opintolainan korkoa sekä mahdollisia muita kuluja kuten lainanhoitomaksuja, mutta itse laina ei lyhennysvapaan aikana pienene. Lyhennysvapaasta tulee neuvotella sekä sopia pankin kanssa tarkemmin yksityiskohdat kuten lyhennysvapaan kesto. Lainan maksuerään sisältyy korot, kulut sekä itse lainan pääoman lyhennys. Lainasumma on mahdollista maksaa kerralla kokonaan pois ilman lisäkuluja kuten myös ylimääräisten lyhennysten maksaminen perus maksuerän lisäksi. (Osuuspankki 2023b.)

Mikäli opintolainanlyhennyksiä tai korkoja ei makseta pankille ajallaan, Kela joutuu tällöin maksamaan opintolainan pankille, sillä he toimivat opintolainan takaajana. Tämän jälkeen Kela perii kokonaan pankille maksamansa summan neljän prosentin korolla korotettuna. (Kela 2023b.)

4 Määrällinen tutkimusmenetelmä

Tässä opinnäytetyössä käytetään määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, joka vastaa esimerkiksi kysymyksiin kuinka paljon, kuinka moni ja kuinka usein. Määrällisessä tutkimusmenetelmässä saatuja tietoja tarkastellaan numeroiden avulla. Tavoitteena on saada mahdollisimman suuri numereellinen aineisto, jonka avulla voidaan vertailla tutkittujen asioiden riippuvuuksia sekä suhteita.

Määrällisessä tutkimusmenetelmässä yleisin tapa, jolla aineistoa kerätään, on kyselylomakkeen käyttäminen. Jokaiselta henkilöltä, joka vastaa kyselyyn, kysytään samat kysymykset samalla tavalla. Kyselytutkimuksessa vastaaja lukee itse kirjallisesti hänelle esitetyn kysymyksen sekä vastaa kysymykseen myös kirjallisesti. Kyselylomakkeella tapahtuva aineiston kerääminen sopii hyvin suurelle sekä esimerkiksi maantieteellisesti hajallaan olevalle joukolle ihmisiä. Lisäksi kyselylomaketta voidaan käyttää helposti myös silloin, kun tutkimuksessa esitettävät kysymykset ovat arkaluonteisia. Suurena etuna on myös se, että kyselyyn vastaajat henkilöt jäävät tuntemattomiksi ja vastaaminen onnistuu anonyymina. Kun taas tyypillisimpänä haittana on riski siitä, että kyselyn vastausprosentti jää alhaiseksi. Kyselyn jälkeen tulkitaan, analysoidaan sekä selitetään auki sanallisesti saadut numereelliset tulokset. (Vilka 2015, 94.)

Tutkittava asia voi olla mikä tahansa teoreettinen asia tai ilmiö, pääasiana on, että se on muutettavissa mitattavaan muotoon. Kyselylomakkeessa tulisi kysyä ainoastaan asioita, joita tutkimussuunnitelmassa kerrotaan tutkittavan. On tärkeää, että aluksi määritellään mitä tietoja tarvitaan ja mitä ei. Kysymykset voivat olla monivalintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä tai sekamuotoisia kysymyksiä. (Vilka 2015, 105-107.)

4.1 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutetaan kvantitatiivisena kyselytutkimuksena, joka lähetetään korkeakouluopiskelijoille sähköpostitse. Kyselylomake tehdään käyttämällä Webropol-palvelua ja se toteutetaan maaliskuussa 2023. Vastaaminen kyselyyn on mahdollista 13.3.-26.3.2023 välisenä aikana. Kyselylomake lähetetään sähköpostitse sekä jakamalla kyselylomakkeen linkkiä korkeakouluopiskelijoiden viesti- sekä sosiaalisen median kanaviin, yhteensä noin 150 korkeakouluopiskelijalle. Tutkimukseen saatiin vastauksia yhteensä 52 opiskelijalta. Tutkimukseen vastaaminen toteutettiin anonyymina.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää korkeakouluopiskelijoiden suhtautumista opintolainaan. Millaisiin erilaisiin käyttötarkoituksiin opintolainaa nostetaan ja kuinka suuri osa korkeakouluopiskelijoista nostaa opintolainaa sekä vaikuttaako nopeasti kohonneet lainan korot

tuleviin opintolainan nostoeriin. Kyselylomakkeella selvitetään aluksi perustietoja vastaajista, kuten ikää, sukupuolta, asumista sekä opiskeluvuotta. Seuraavaksi selvitetään onko vastaaja nostanut opintolainaa, jos on niin kuinka paljon sekä mihin käyttötarkoituksiin lainaa on nostettu, lisäksi kysytään työskentelevätkö opiskelijat opintojensa ohella. Lopuksi kysytään vielä muutama kysymys liittyen korkojen nousuun sekä siitä vaikuttaako korkojen nopea nousu mahdollisesti tuleviin opintolainan nostoeriin.

Tutkimuskysymyksiä tehdessä kyselylomakkeesta tehdään mahdollisimman selkeä, lyhyt sekä yksinkertainen, jotta vastausprosentti saadaan mahdollisimman korkeaksi. Tästä syystä kyselylomakkeesta jätetään myös avoimet kysymykset pois, jotta vältettäisiin matala vastausprosentti, sillä avoimiin kysymyksiin saadaan usein vähiten vastauksia.

4.2 Tutkimuksen pätevyys sekä luotettavuus

Tutkimus on pätevä silloin, kun se mittaa sitä, mitä tutkimuksen on tarkoituskin mitata. Lisäksi tutkimuksesta tulisi saada keskimääräisesti oikeita tuloksia, eikä siinä saisi olla systemaattisia virheitä. Jotta tutkimus olisi pätevä on tärkeää suunnitella sekä valmistella kyselylomakkeen kysymykset niin, että ne kattavat koko tutkimusongelman. (Vilka 2015, 193.)

Tutkimuksen luotettavuutta mitattaessa, on tärkeä kiinnittää huomiota tulosten tarkkuuteen sekä mittaustulosten toistettavuuteen. Tutkimusta toistettaessa tulisi samojen henkilöiden kohdalla saada samanlaisia vastauksia riippumatta kuka asiaa tutkii. Tutkimuksen luotettavuutta voi heikentää monet eri asiat. Kuten esimerkiksi, jos vastaaja muistaa vastatessaan jonkin asian väärin tai on ymmärtänyt asian eri tavalla kuin tutkija on ajatellut, lisäksi tutkimuksen otoksen tulisi olla riittävän suuri. Tutkijan olisi hyvä ottaa kantaa tutkimuksessaan siihen, että siinä saattaa ilmetä satunnaisvirheitä. (Vilka 2015, 194.)

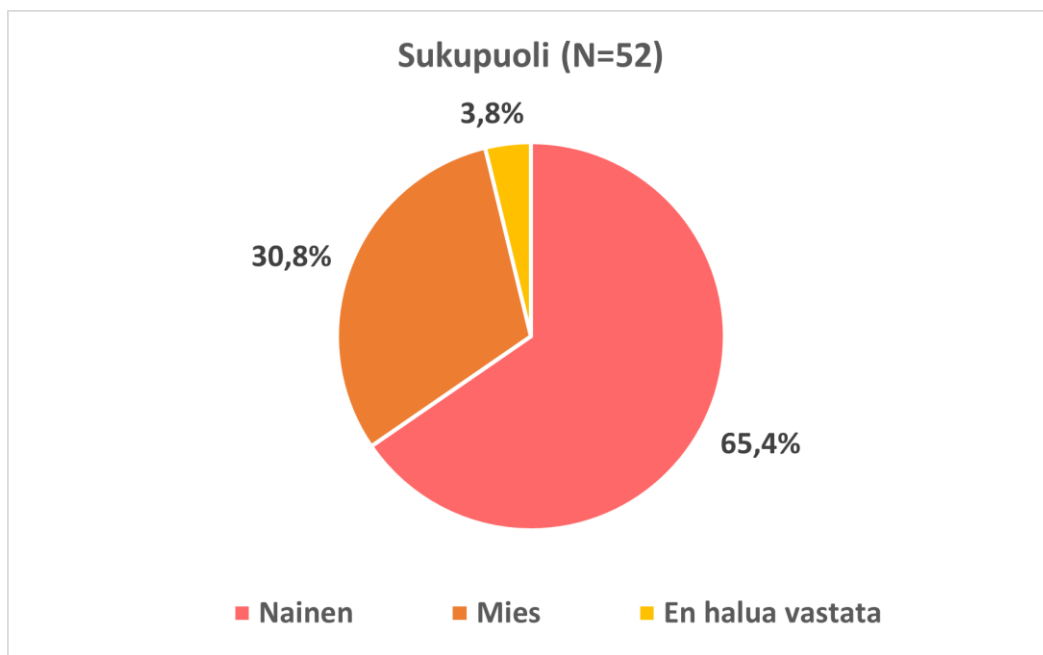
Kyselytutkimukseen vastasi yhteensä 52 henkilöä eli otanta on tässä tutkimuksessa melko pieni, joten otantavirheen mahdollisuus tutkimuksessa on suhteellisen suuri. Otannan ollessa melko pieni, ei tutkimustuloksesta saada laajasti yleistettävää tulosta. Kyselytutkimus on toteutettu anonymisti, jolloin voidaan olettaa vastauksien olevan totuudenmukaisia. Vastaajien määrää olisi varmasti saanut suuremmaksi, mikäli kyselytutkimus olisi lähetetty alunperinkin suuremmalle joukolle korkeakouluopiskelijoita. Tästä huolimatta vastaajia oli kuitenkin melko kattavasti eri ikäluokista, vuosikursseilta sekä ylipäänsä eri elämäntilanteista. Tämä tarkoittaa sitä, että vastauksia saatiin riittävän monipuolisesti, jotta tutkimus voitiin toteuttaa sekä analysoida loppuun asti.

5 Tutkimustulokset

Kappaleessa viisi käydään läpi kyselylomakkeen tulokset, sekä hypoteesit jotka tutkimukselle on asetettu. Kyselylomake lähetettiin 150 korkeakouluopiskelijalle ja siihen saatiin 52 vastaaja. Näin ollen vastausprosentiksi muodostui 34,7 prosenttia. Kyselytutkimuksen tulokset muodostettiin Exceliä sekä Webropolia käyttäen.

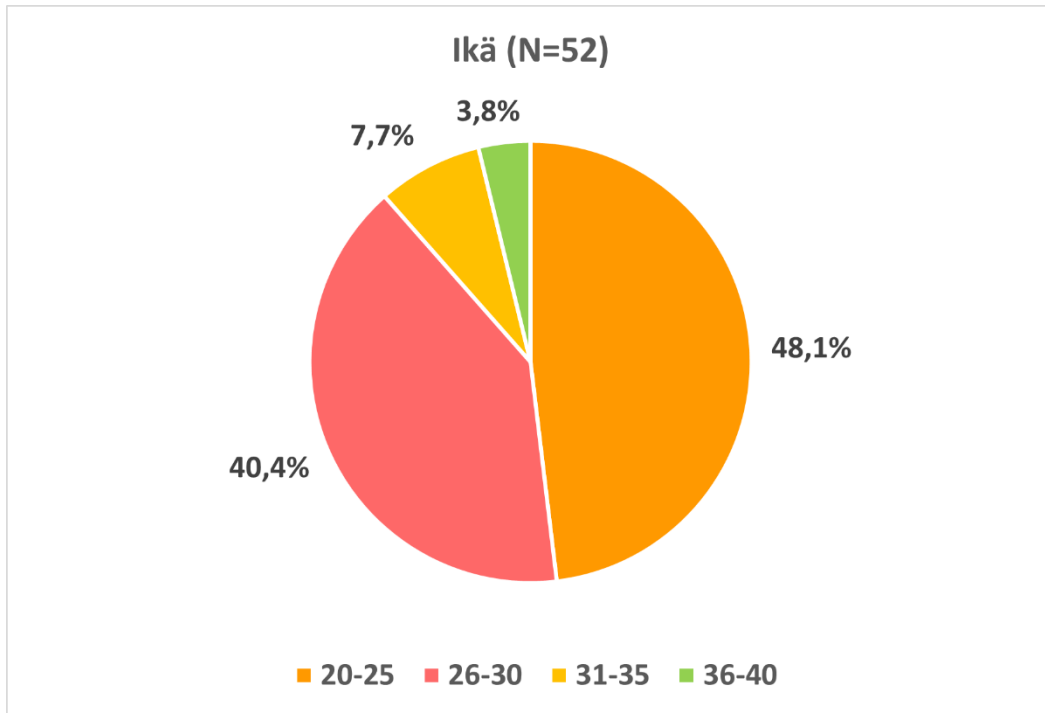
5.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselytutkimukseen vastasi yhteensä 52 korkeakouluopiskelijaa. Vastaajista hieman yli 65 prosenttia, eli 34 henkilöä oli naisia ja miehiä vastaajista oli hieman vajaa 31 prosenttia eli 16 opiskelijaa. Kyselyyn vastanneista kaksi henkilöä eli 3,8 prosenttia ei halunnut vastata kysymykseen sukupuolesta.

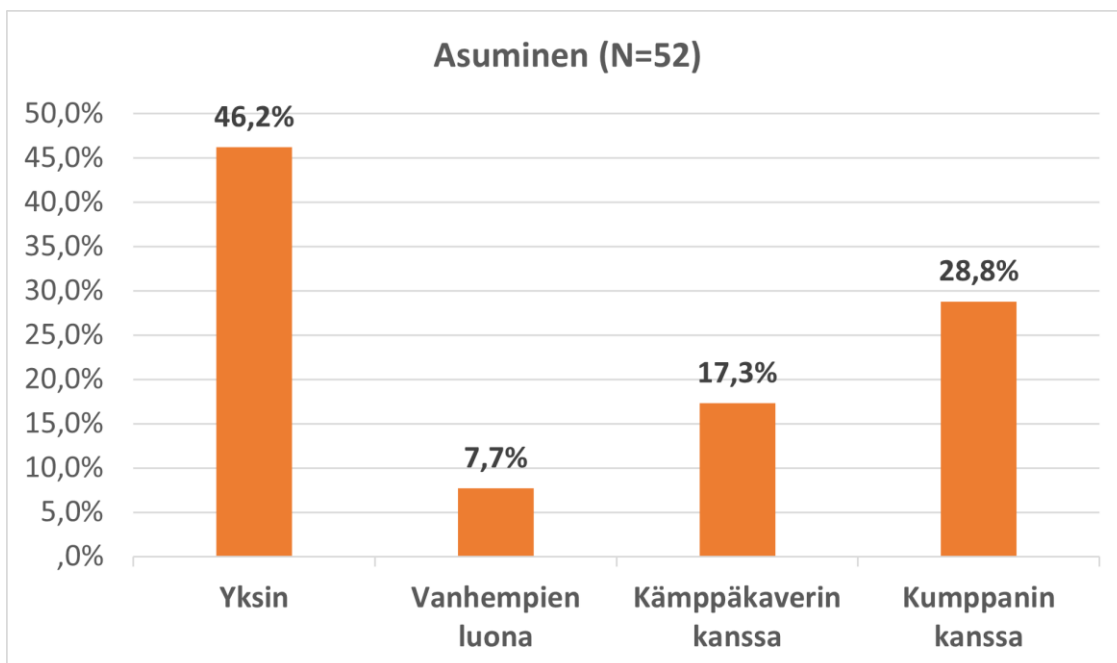
Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma

Vastaajien ikäjakauma ei jakautunut kovin tasaisesti, mutta lähes jokaisesta vastaajaryhmästä saatiin vastaajia kyselyyn. Kaikki jotka vastasivat kyselytutkimukseen olivat iältään 20 - 40 vuoden välillä. Suurin osa vastaajista sijoittuivat 20 - 30 ikävuoden välille, vastausvaihtoehtoina tähän kysymykseen oli aina alle 20-vuotiaasta 46 + ikävuosiin asti. Lähes puolet vastaajista eli hieman yli 48 prosenttia oli iältään 20-25 vuotiaita, tämä tarkoittaa vastaajista 25 henkilöä. Kun taas iältään 36 - 40 vuotiaita kyselyyn vastanneista opiskelijoista oli ainoastaan kaksi henkilöä eli 3,8 prosenttia. 21 opiskelijaa olivat iältään 26 – 30 vuotiaita, tämä oli vastaajista reilut 40 prosenttia. Lisäksi neljä henkilöä eli 7,7 prosenttia vastaajista kertoi olevansa 31 – 35 vuotiaita.

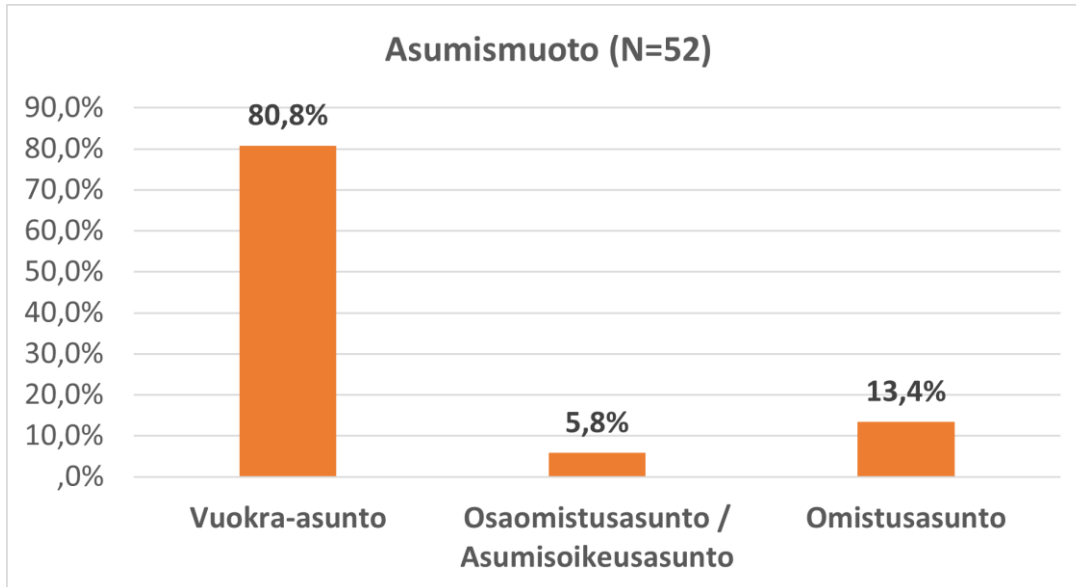
Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma

Suurin osa kyselyyn vastanneista opiskelijoista kertoi asuvansa yksin. Tämä vastaa 24 opiskelijaa 52 kyselyyn vastanneesta, eli lähestulkoon puolet kaikista vastaajista. Neljä opiskelijaa asui vanhempinsa luona, kun taas vajaa 18 prosenttia eli yhdeksän opiskelijaa kertoi asuvansa kämpäkaverin kanssa. Reilu neljännes vastaajista eli 15 opiskelijaa asuu kumppanin kanssa.

Kuvio 5. Kyselyyn vastanneiden asumisjakauma

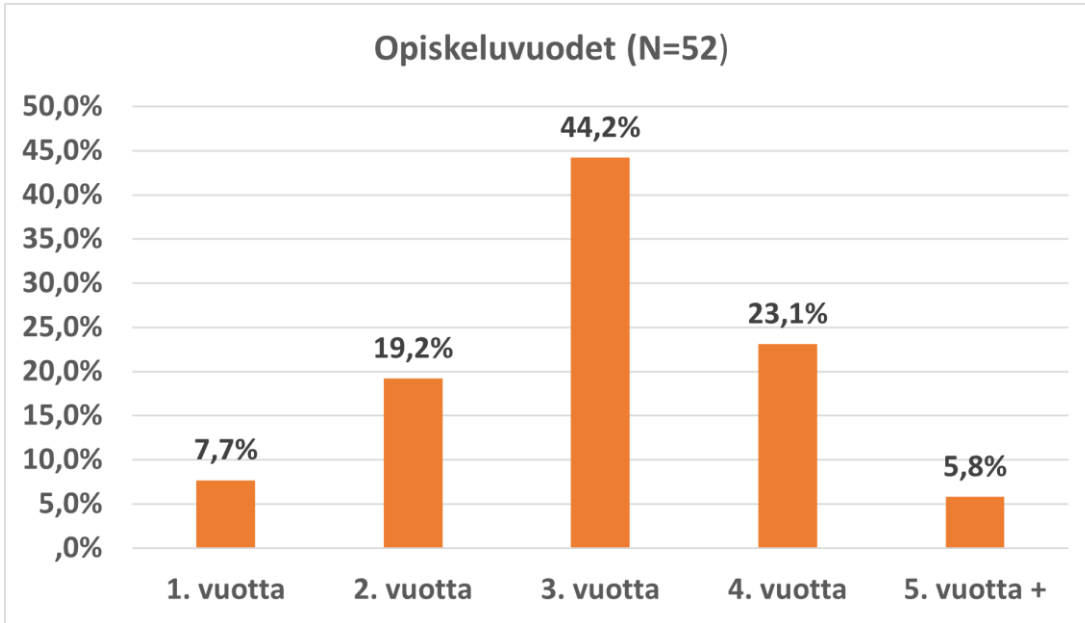
Suurin osa kyselyyn vastanneista opiskelijoista, jopa yli 80 prosenttia asuu vuokralla. Tämä on yhteensä 42 vastaajaa. Kun taas asumisoikeus- tai osaomistusasunnossa asuu vajaa kuusi prosenttia eli kolme vastaajista. Omistusasunnossa asuvia opiskelijoita oli seitsemän vastaajaa.

Kuvio 6. Kyselyyn vastanneiden asumismuoto

Kun vertaillaan asumisjakaumaa asumismuodon kanssa yksin asuvista vastaajista kaikki 24 henkilöä asuvat vuokra-asunnossa, kuten myös kaikki yhdeksän kämppäkaverin kanssa asuvaa opiskelijaa. Kaikki neljä opiskelijaa, jotka asuvat vanhempiensa luona, kertoivat asumismuodokseen omistusasunnon. Asumismuotoja vertailtaessa kumppanin kanssa asuvista osa kyselyyn vastanneista asuu vuokralla, osa omistusasunnossa sekä osa asumisoikeusasunnossa. Yhdeksän kumppanin kanssa asuvaa opiskelijaa asuu vuokralla, kun kolme vastaajaa asuu osaomistusasunnossa sekä kolme vastaajaa omistusasunnossa.

Suurin osa vastanneista opiskeli kolmatta vuottaan korkeakoulussa, tämä oli vastaajista hieman yli 44 prosenttia eli 23 henkilöä. Lähes viidennes vastaajista kertoi opiskelevansa toista vuotta, kun taas neljä vastaajaa eli hieman alle kahdeksan prosenttia olivat ensimmäisen vuoden opiskelijoita. Viidennen vuoden opiskelijoita oli kolme kappaletta, sekä reilu 23 prosenttia vastasi olevansa neljännen vuoden opiskelijoita.

Kuvio 7. Kyselyyn vastanneiden opiskeluvuodet

5.2 Opintolainan nostaminen ja määrä

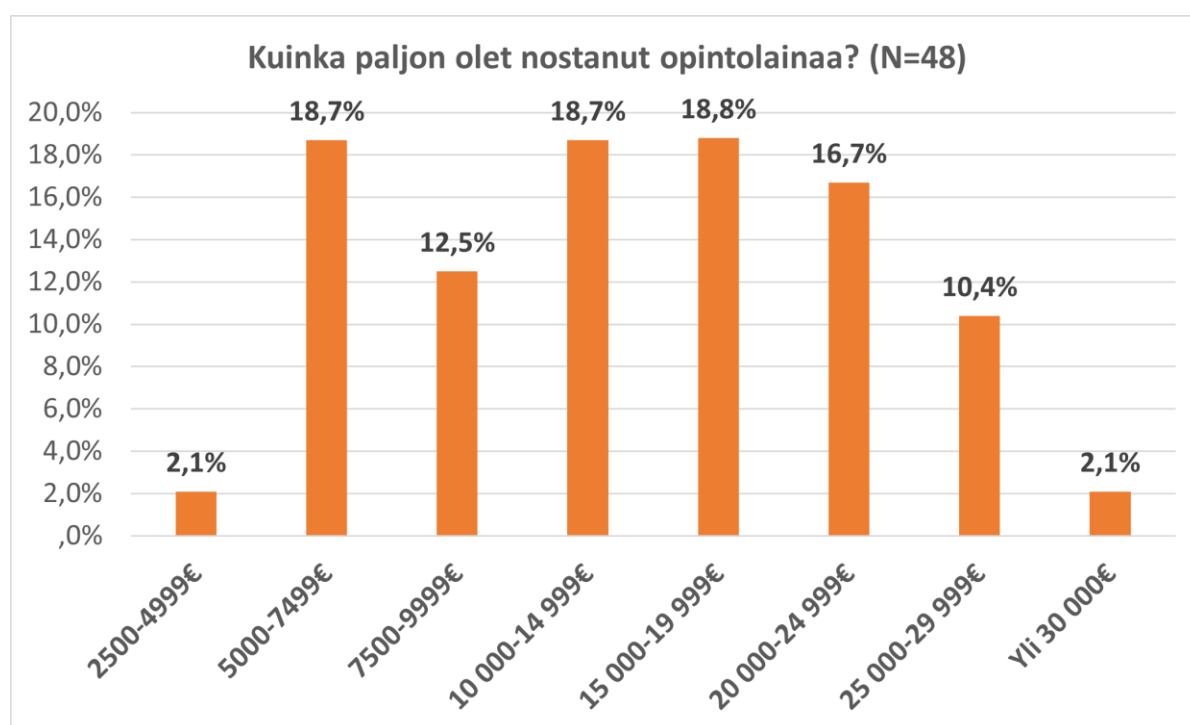
Kyselyyn vastanneista 52 korkeakouluopiskelijasta yli 92 prosenttia kertoi nostaneensa opintolainaa. Hieman alle kahdeksan prosenttia vastasi, ettei ole nostanut opintolainaa opintojensa aikana ollenkaan, tämä vastasi kyselyyn osallistuneista henkilöistä neljää opiskelijaa.

Kuvio 8. Opintolainan nostaminen

Mikäli opiskelija vastasi kyselyyn; En, oli heillä mahdollisuus jättää avoin kommentti miksi he eivät ole nostaneet opintolainaa, kaikki neljä opiskelijaa olivat jättäneet vastauksen. Puolet heistä vastasivat, että saavat aikuiskoulutustukea, jolloin eivät ole vielä kokeneet tarpeelliseksi nostaa opintolainaa tämän lisäksi. Yksi vastaajista ei koe tarvitsevänsä opintolainaa opiskelujen aikaiseen elämisen sekä yksi kertoi, ettei halua velkaantua, joten tästä syystä jättänyt opintolainan kokonaan nostamatta. Mikäli opiskelija vastasi tähän kysymykseen ettei ole nostanut opintolainaa, päättyi kyselytutkimus hänen osaltaan tähän.

Hypoteesini mukaan arvelin, että suurin osa opiskelijoista, vähintään 75 prosenttia vastaajista olisi nostanut opintolainaa, sillä vuonna 2017 voimaan tulleessa opintotukiuudistuksessa ja siinä tehtyjen muutosten vuoksi opintotukijärjestelmä on nykyään pääosin opintolaina painotteinen. Tämän lisäksi myös korkotasoa on ollut pitkään alhainen, joten lainan nostaminen on ollut edullista.

Kuvio 9. Opintolainan määrä

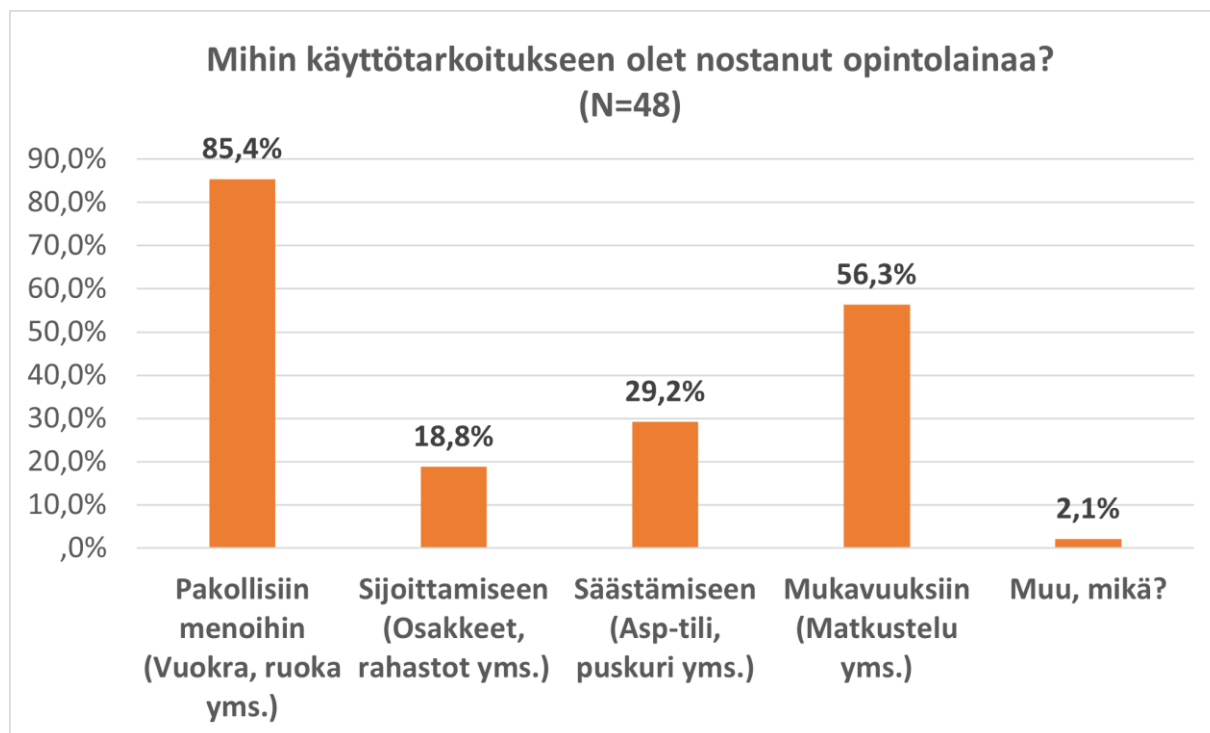
Kyselyyn vastanneiden korkeakouluopiskelijoiden nostaman opintolainan suuruus vaihteli 2 500 eurosta aina yli 30 000 euroon. Nostettujen opintolainojen määrä opiskelijoilla vaihteli yllättävän tasaisesti. Suurin osa kyselyyn vastanneista opiskelijoista eli 41 henkilöä oli nostanut lainaa 5 000 euron sekä alle 25 000 euron väliltä. Yhdeksän näistä vastaajista eli hieman vajaa 19 prosenttia kertoi nostaneensa opintolainaa 5 000 – 7 499 euron väliltä. Myös 10 000 – 14 999 euron väliltä opintolainaa nostaneita vastaajia oli yhdeksän opiskelijaa. 12,5 prosenttia vastaajista kertoi nostaneensa opintolainaa yli 7 500 euroa, mutta alle 10 000 euroa. Yksi opiskelija vastasi

nostaneensa opintolainaa yli 30 000 euroa. Alle 30 000 euroa, mutta yli 25 000 euroa opintolainaa nostaneita opiskelijoista oli tässä kyselyssä reipas 10 prosenttia, eli 5 vastaajaa. Kun taas alle 5 000 euroa opintolainaa nostaneita oli vastaajista ainoastaan yksi opiskelija. Yhteensä 17 vastaajaa kertoi nostaneensa opintolainaa reilut 15 000 euroa, mutta kuitenkin alle 25 000 euroa, näistä yli 20 000 euroa nostaneita oli kahdeksan henkilöä.

Lainan nostamista sekä opiskeluvuosia toisiinsa verrattaessa, tulokseksi tuli, että mitä useamman vuoden on korkeakoulussa opiskellut sitä enemmän on opintolainaa ennättänyt kertyä. Vastauksista kävi ilmi, että esimerkiksi kolmatta vuotta korkeakoulussa opiskelevilla opiskelijoilla oli opintolainaa nostettuna yli 5 000 euroa, mutta kuitenkin alle 25 000 euron välillä. Kun ensimmäisen vuoden opiskelijoiden lainasummat vaihtelivat 2 500 euron ja 7 500 euron välillä, sekä viidennen vuoden opiskelijoiden lainasummat olivat 20 000 euron sekä yli 30 000 euron välimaastossa. Neljättä vuotta korkeakoulussa opiskelevien opintolainan yhteismäärä vaihteli 7 500 euron sekä 29 999 euron välillä.

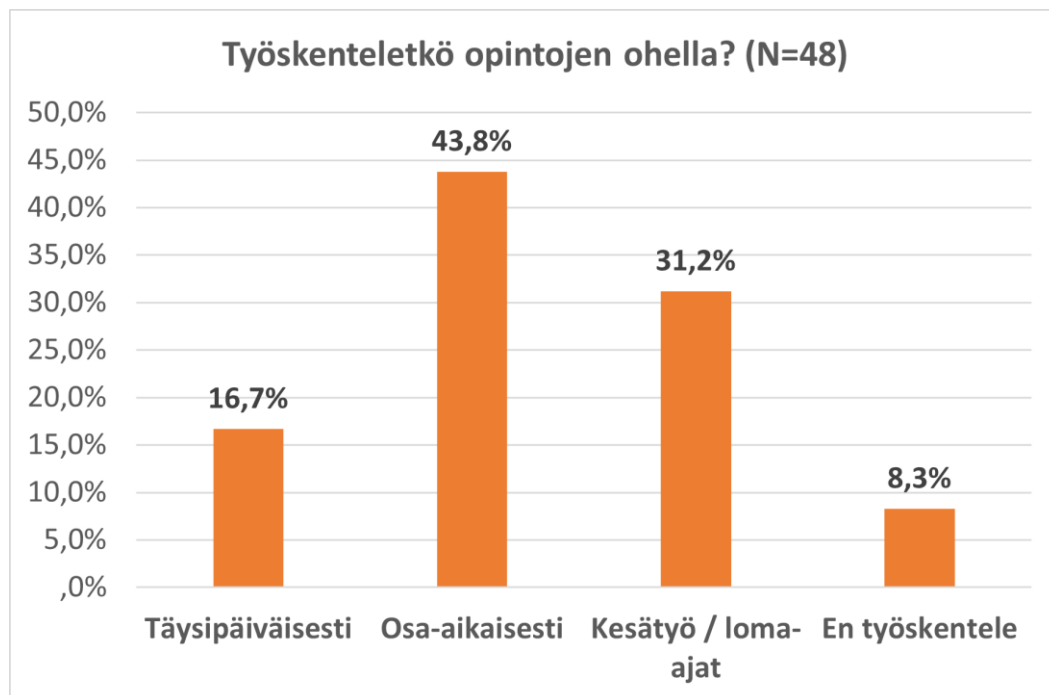
Tutkimuskysymyksiä käsiteltäessä huomiota herätti myös se, että mitä vanhempi vastaaja oli sitä todennäköisemmin opiskelija oli nostanut hieman vähemmän opintolainaa suhteessa nuorempiin opiskelijoihin. Esimerkiksi ikävuosien 31 – 40 välillä olevat opiskelijat olivat nostaneet opintolainaa yli 5 000 euroa, mutta kuitenkin alle 10 000 euroa. Kun taas esimerkiksi 20 – 30 vuotiaiden vastaajien joukosta oli nostettu vaihtelevammin opintolainaa ja opintolainan kokonaismäärä vaihteli 2 500 euron ja yli 30 000 euron välillä. Todennäköisesti hieman vanhemmilla opiskelijoilla on enemmän varallisuutta säästöissä, jotta opintolainaa ei tarvitse nostaa yhtä paljon päivittäiseen elämiseen. Lisäksi myös 75 prosentilla 31 – 40 ikävuoden välillä olevilla opiskelijoilla oli joko täysipäiväinen työ tai he työskentelivät osa-aikaisesti koulun ohella. 25 prosenttia tämän ikäluokan vastaajista työskenteli ainoastaan kesäisin tai muina loma-aikoina. Kun taas nuoremmilla ikäluokilla 20 – 30 ikävuoden välillä oli paljon enemmän vaihtelevuutta työskentelyn sekä opintolainamäärän suhteen.

Kuvio 10. Opintolainan käyttötarkoitukset

Kyselylomakkeessa kysyttiin opiskelijoilta mihin käyttötarkoituksiin he ovat nostaneet opintolainaa. Tähän kysymykseen oli mahdollista valita useampia vastausvaihtoehtoja. Yhteensä eri vastausvaihtoehtoja valittiin 92 kertaa. Ylivoimaisesti eniten vastaajat nostavat opintolainaa käyttöönsä sitä pakollisiin menoihin, kuten esimerkiksi asumisen menoihin, johon voi kuulua vuokra, lainanlyhennykset tai vastikkeet sekä tämän lisäksi muun muassa ruokakulut sekä laskut. Pakollisiin menoihin nostettua opintolainaa kertoi käyttävänsä 48 vastaajasta jopa 41 opiskelijaa. Opintolainansa tai osan siitä sijoittaa hieman alle 19 prosenttia, tämä vastaa yhdeksää henkilöä kyselyyn vastanneista opiskelijoista. Vajaa 30 prosenttia vastaajista kertoo säästävänsä vähintään osan nostetusta opintolainasta esimerkiksi Asp-tilille tai puskuria pahan päivän varalle. 27 opiskelijaa eli reilu 56 prosenttia käyttää opintolainansa myös mukavuuksiin, kuten esimerkiksi matkusteluun. Yksi kyselyyn vastanneista opiskelijoista oli valinnut vaihtoehdoksi myös vastauksen; Muu, mikä? Tähän vastausvaihtoehtoon pyydettiin jättämään avoin kommentti. Tämä vastaaja kertoi käyttävänsä kouluun sekä vaihto-opiskeluun ainakin osan nostetusta opintolainasta.

5.3 Työssäkäynnin vaikutukset opintolainan nostamiseen

Kuvio 11. Kyselyyn vastanneiden työskentely opintojen ohella

Kuviossa 11 vastaajilta kysyttiin työskentelevätkö he opintojensa ohella. Korkeakouluopiskelijoista lähes 44 prosenttia eli 21 opiskelijaa kertoi työskentelevänsä osa-aikaisesti koulun ohella. 15 vastaajaa eli reipas 31 prosenttia työskentelee koulun loma-aikoina, kuten kesäisin. Neljä opiskelijaa vastasi, ettei työskentele koulun ohella ollenkaan, kun taas kahdeksan opiskelijaa eli vajaa 17 prosenttia kertoi työskentelevänsä täysipäiväisesti opintojen ohella.

Yksi opinnäytetyön hypoteeseista oli, että opiskelijat jotka työskentelevät täysipäiväisesti tai osa-aikaisesti opintojen ohella, eivät nosta opintolainaa yhtä paljon, kuin loma-aikoina työskentelevät tai opiskelijat, jotka keskittyvät ainoastaan opiskeluun, eivätkä työskentele opintojen ohessa.

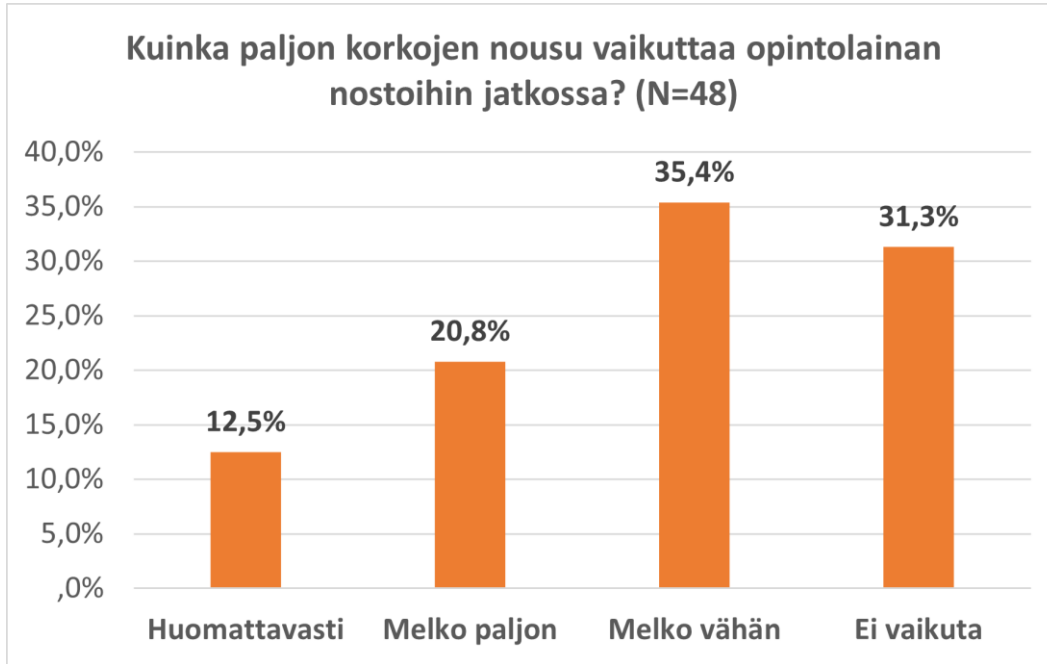
Vastaajista, jotka eivät työskentele opintojen ohella olivat nostaneet opintolainaa yli 20 000 euroa, mutta kuitenkin alle 25 000 euroa. Puolet heistä oli nostanut opintolainaa reilut 5 000 euroa, mutta alle 7 500 euroa. Näistä neljästä opiskelijasta kukaan ei ollut ensimmäisen vuosikurssin opiskelija, eli vähäisempi opintolainan määrä ei ollut vuosikurssista riippuvainen. Tästä huomataan, ettei työskentely ja opintolainan nostaminen ole täysin verrannollisia keskenään. Lisäksi opiskelijat jotka ovat kertoneet työskentelevänsä esimerkiksi täysipäiväisesti opintojen ohella, ovat nostaneet opintolainaa 5 000 euron sekä 30 000 euron väliltä. Olettamus siitä, että työskentely sekä opintolainan nostaminen korreloisivat keskenään, ei tässä tutkimuksessa pidä paikkaansa.

Työnteon vaikutuksen sekä siitä mihin käyttötarkoituksiin nostettua opintolainaa käytetään vastauksia toisiinsa verrattaessa ei tullut suuria yllätyksiä. Suurin osa vastaajista tekivät he täysipäiväisesti töitä tai eivät, käyttivät eniten opintolainansa pakollisiin menoihin, kuten vuokraan, ruokaan tai laskuihin. Sijoittamiseen eniten opintolainaa käyttivät opiskelijat, jotka työskentelivät joko täysipäiväisesti tai osa-aikaisesti, kun taas säästöön opintolainaa laittoivat eniten vastaajat, jotka työskentelivät osa-aikaisesti tai loma-aikoina. Opiskelijat, jotka eivät työskentele opintojen ohella, kaikki käyttivät opintolainansa pakollisiin menoihin ja tämän lisäksi muutama vastaaja kertoi käyttävänsä opintolainaa myös sijoittamiseen sekä säästämiseen ja yksi heistä kertoi käyttävänsä opintolainaa pakollisten menojen lisäksi mukavuuksiin. Eniten mukavuuksiin opintolainaa käyttävistä opiskelijoista kertoi työskentelevänsä osa-aikaisesti tai täysipäiväisesti.

5.4 Korkojen nousun vaikutus opintolainan nostamiseen

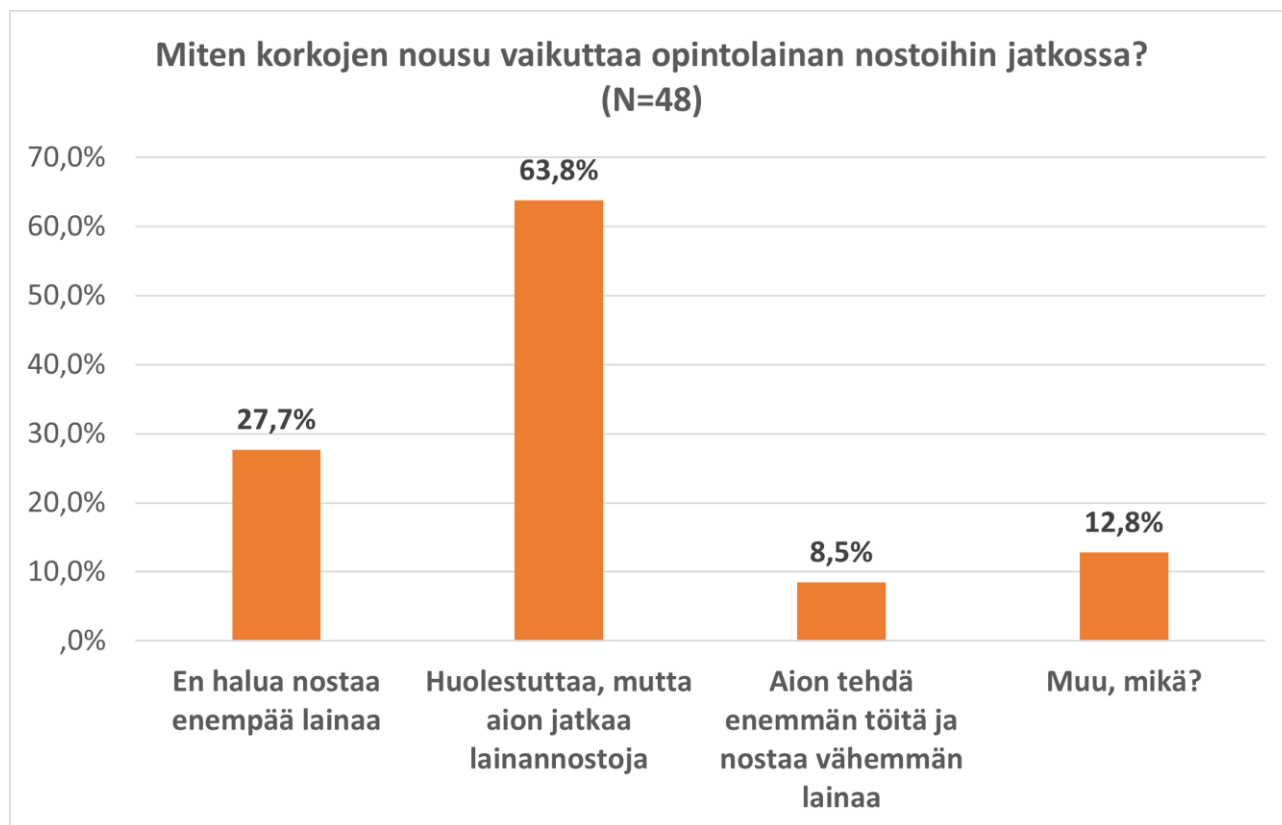
Kyselytutkimuksessa kysyttiin myös korkeakouluopiskelijoiden mielipidettä siihen, kuinka paljon korkojen nopea nousu vaikuttaa tulevaisuudessa mahdollisiin opintolainan nostoeriin. Kuten opinnäytetön luvussa 3 mainitaan, vuoden 2022 jälkeen esimerkiksi 12 kuukauden euriborkorko on noussut yli 3,81 prosenttiyksikköä. Kuten kuvioista 12 nähdään, suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, ettei korkojen nousu vaikuta joko ollenkaan tai vaikuttaa melko vähän tulevaisuuden nostoeriin. Näin vastasi yhteensä 32 opiskelijaa, kun taas kymmenen vastajaa oli sitä mieltä, että korkojen nousu vaikuttaa melko paljon tuleviin opintolainan nostoihin. Lisäksi kuusi vastaajaa eli reilu 12 prosenttia vastasi, että korkojen nousulla on huomattava vaikutus tuleviin nostoihin.

Korkojen noususta sekä yleisestä hintojen noususta ja inflaatiosta on uutisoitu todella laajasti vuoden 2022 syksyn sekä talven, kuten myös 2023 alkuvuoden aikana. Opinnäytetyön yksi hypoteeseista oli se, ettei korkojen nousu vielä vaikuta suuresti opiskelijoiden haluun nostaa opintolainan eriä ja tähän suurena syynä on varmasti viime vuoden aikana kohonneet elinkustannukset kuten myös se, että opintotukijärjestelmä on pääosin opintolaina painotteinen. Eli monen on nostettava opintolainaa, jotta pystyy maksamaan asumisen, laskut sekä mukavuudet. Hypoteesi näyttää pitävän paikkaansa, kuten alla olevasta kuvasta 12 nähdään, että yli 66 prosenttia vastaajista on sitä mieltä, että korkojen nousulla on melko vähäinen vaikutus tai ei vaikutusta ollenkaan tulevaisuuden opintolainaerien nostoihin.

Kuvio 12. Korkojen nousun vaikutus tuleviin opintolainan nostoeriin

Viimeisessä kyselytutkimuksen kysymyksessä kysyttiin vielä tarkentavasti miten korkojen nousu vaikuttaa opintolainan nostamiseen jatkossa. Kysymyksen vastauksista pystyi valita useamman vaihtoehdon. Vastausvaihtoehtoja valittiin yhteensä 53 kertaa. Kuten kuviosta 13. nähdään hieman vajaa 28 prosenttia eli 13 vastaajaa oli sitä mieltä, että ei halua tai aio nostaa enempää lainaa tulevaisuudessa. Suurin osa eli lähes 64 prosenttia oli sitä mieltä, että korkojen nousu huolestuttaa, mutta he aikovat jatkaa opintolainan nostamista tulevina vuosina aivan kuten nykyin. Neljä opiskelijaa eli lähes yhdeksän prosenttia oli sitä mieltä, että he nostavat jatkossa vähemmän opintolainaa ja tekevät töitä opintojen ohella enemmän. Kuusi henkilöä valitsivat lisäksi vastausvaihtoehdon; Muu, mikä, johon vaadittiin avoin kommentti. Kaksi opiskelijaa näistä vastaajista kertoi, että heidän olisi tarkoitus valmistua keväällä 2023, joten eivät tule nostamaan enempää lainaa. Yksi vastaaja kertoi, että oli nostanut kaiken opintolainan mitä hänen oli ollut mahdollista nostaa jo vuoden 2022 loppuun mennessä. Kolmasosa avoimen kommentin jättäneistä vastasi, että korkojen nousulla ei ole minkäänlaista vaikutusta opintolainan nostamiseen, eli nostavat lainaa, jos kokevat tarvitsevansa sitä elämiseen. Lisäksi yksi vastaaja oli sitä mieltä, että ei haluaisi enää nostaa enempää lainaa, mutta kokee, että kohonneiden elinkustannusten takia hänen on nostettava lisää opintolainaa.

Kuvio 13. Kuinka korkojen nousu vaikuttaa opintolainan tuleviin nostoeriin

6 Johtopäätökset

Kappaleessa kuusi esitellään tutkimuksesta löydetyt havainnot sekä opinnäytetyön kirjoittaja reflektoi omaa oppimistaan opinnäytetyöprosessissa. Opinnäytetyön aiheena oli tutkia korkeakouluopiskelijoiden opintolainan nostamista sekä mihin käyttötarkoituksiin opintolainaa nostetaan. Alakysymyksenä oli tarkoitus selvittää vaikuttavatko nopeasti nousseet viitekorot opintolainan tuleviin nostoeriin.

6.1 Tutkimuksen havainnot

Kyselytutkimuksesta selvisi, että suurin osa vastaajista, jopa yli 92 prosenttia on nostanut opintolainaa korkeakouluopintojensa aikana. Opintolainan nostaminen on ollut suosituempaa kuin opinnäytetyön hypoteesissa ajateltiin. Hypoteesin mukaan arvelin, että suurin osa opiskelijoista eli vähintään 75 prosenttia olisi nostanut opintolainaa. Perustelin ajatusta sillä, että korkotaso on pitkään ollut alhainen, joten lainan nostaminen on ollut edullista sekä 2017 voimaan tulleessa opintotuki uudistuksessa opintotukijärjestelmää muokattiin opintolainaa painoitteisemmaksi. Mikäli kokonaisvastausprosentti olisi ollut suurempi uskon, että vastaukset olisivat olleet hieman lähempänä hypoteesia. Lisäksi osa opiskelijoista, jotka eivät ole nostaneet lainaa, jättävät todennäköisesti vastaamatta opinnäytetyökyselyyn, joka liittyy opintolainaan. Ainoastaan yksi vastaajista kertoi, ettei halua velkaantua ja tästä syystä päättänyt jättää opintolainan nostamatta, kun taas kaksi vastaajaa kertoi, että ovat saaneet opintojensa aikana aikuiskoulutustukea, joten lainalle ei ole tarvetta.

Kyselytutkimuksen perusteella suurin osa opiskelijoista käyttää opintolainansa pakollisiin menoihin kuten ruokaan, laskuihin sekä vuokraan. Seuraavaksi eniten opintolainaa käytetään mukavuuksiin, kuten esimerkiksi matkusteluun. Yhdeksän vastaajaa sijoittaa osan opintolainastaan, kun taas säästöön osan lainasta laittaa ainakin 14 opiskelijaa. Yksi opinnäytetyön hypoteeseista oli, että opiskelijat, jotka työskentelevät opintojen ohella joko täysipäiväisesti tai osa-aikaisesti eivät nostaisi opintolainaa yhtä paljon, kuin opiskelijat jotka työskentelevät loma-aikoina tai eivät työskentele ollenkaan. Tämä oletamus ei tuloksissa pitänyt paikkaansa.

Lisäksi kyselytutkimuksessa kysyttiin korkojen nousun vaikutusta opintolainan nostamiseen. Hypoteesina oli, että korkojen nousu ei vaikuta suuresti opiskelijoiden haluun tai tarpeeseen nostaa opintolainaa tulevaisuudessa. Syynä tähän on se, että vuoden 2022 aikana yleiset elinkustannukset ovat kohonneet huomattavasti ja opintotukijärjestelmä on opintolainaa painotteinen. Näistä syistä monen opiskelijan on nostettava opintolainaa, sillä opintotuki ei riitä kattamaan elämisen kohonneita kustannuksia. Tutkimukselle asetettu hypoteesi näyttää pitävän

paikkansa, sillä yli 66 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että korkojen nousulla on melko vähäinen vaikutus tai ei vaikutusta ollenkaan tulevaisuuden nostoeriin.

Tutkimuksesta selvisi myös, että mitä vanhempi vastaaja oli, sitä todennäköisemmin opiskelija oli nostanut hieman vähemmän opintolainaa suhteessa nuorempiin opiskelijoihin. Tästä voidaan päätellä, että aikuisopiskelijoilla on todennäköisesti enemmän varallisuutta säästössä, jotta heidän ei tarvitse nostaa opintolainaa yhtä paljon päivittäiseen elämiseen.

Tutkimusta voidaan pitää onnistuneena, sillä pääongelmaan sekä alakysymyksiin saatiin vastaukset kyselylomakkeen avulla. Tutkimus on myös helposti toistettavissa, ja todennäköisesti muutaman vuoden sisällä saataisiin hieman erilaisia vastauksia. Olisi mielenkiintoista nähdä kuinka esimerkiksi opintonsa vuosina 2023 tai 2024 aloittavat rahoittavat opintonsa, kun opintolainaa ei enää mainosteta niin sanotusti ilmaisena rahana.

6.2 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyön tekeminen alkoi joulukuun alussa vuonna 2022. Yksi suurimmista haasteista opinnäytetyöprosessissa oli ehdottomasti aiheen keksiminen sekä valitseminen. Alkuperäisenä suunnitelmana oli tehdä opinnäytetyö sijoittamiseen liittyen, mutta aihe vaihtui opintolainaan tammikuussa 2023. Uusi aihe oli ajankohtainen, sillä yleisen korkotason noustessa opintolainasta alkoi olla mediassa uutisointia sekä laajasti keskustelua opiskelijoiden kesken.

Opinnäytetyöprosessi oli erittäin kehittävä, vaikkakin haastava. Alkuperäinen aikataulullinen tavoite, jonka asetin opinnäytetyön tekemiselle oli tiukka ja tavoitteena oli saada opinnäytetyö valmiiksi vuoden 2023 maaliskuun loppuun mennessä. Suurimpana haasteena opinnäytetyössä oli sen kirjoittaminen työn ohella - työskentelyn yhdistäminen opinnäytetön edistämiseen vaatii motivaatiota sekä tarkkaa aikataulutusta. Koen kehittyneeni projektinhallinnassa sekä -suunnittelussa, vaikka alkuperäisestä aikataulusta viivästyttiin hieman. Webropol-ohjelman käyttämisen opettelu vei myös aikaa itse kirjoittamiselta.

Lopputyön laaja kokonaisuus kehitti myös soveltamis- ja tiedonhankintakykyjä sekä järjestelmällisyyttä. Akateemisen julkaisun ja kyselyn tekeminen paransivat myös yleistä tutkimusetiikan ja äidinkielenaidon osaamista. Koen opinnäytetyöprosessin olevan onnistunut, sillä pää- ja alaongelmiin saatiin vastaukset ja asetetut tavoitteet saavutettiin. Opin opinnäytetyöprosessin edetessä paljon uutta sekä hyödyllistä tietoa, jota pääsen varmasti hyödyntämään konkreettisesti työelämässä.

Lähteet

Aikuiskoulutustuki 2022a. Aikuiskoulutustuen määrä ja tukiaika. Luettavissa:

<https://www.aikuiskoulutustuki.fi/hakeminen/aikuiskoulutustuen-maara-ja-tukiaika/>. Luettu:

6.2.2023.

Aikuiskoulutustuki 2022b. Ennakoi, että aikuiskoulutustuki järjestyy. Luettavissa:

<https://www.aikuiskoulutustuki.fi/hakeminen/nain-ennakoit-etta-aikuiskoulutustuki-jarjestyy/>. Luettu

6.2.2023.

Kela 2022a. Aikuiskoulutustuen opintolaina. Luettavissa: [https://www.kela.fi/opintolaina-](https://www.kela.fi/opintolaina-aikuisopiskelijoille)

[aikuisopiskelijoille](https://www.kela.fi/opintolaina-aikuisopiskelijoille). Luettu 23.1.2023.

Kela 2022b. Asumislisä. Luettavissa: <https://www.kela.fi/opintotuki-asumislisa>. Luettu: 16.1.2023.

Kela 2023a. Korkeakouluopintojen edistyminen. Luettavissa: [https://www.kela.fi/opintojen-](https://www.kela.fi/opintojen-edistyminen-korkeakouluopinnot)

[edistyminen-korkeakouluopinnot](https://www.kela.fi/opintojen-edistyminen-korkeakouluopinnot). Luettu: 13.1.2023.

Kela 2022c. Korkeavustus. Luettavissa: <https://www.kela.fi/korkeavustus>. Luettu 31.1.202.

Kela 2022d. Kuka voi saada opintotukea. Luettavissa: [https://www.kela.fi/web/guest/opintotuki-](https://www.kela.fi/web/guest/opintotuki-kuka-voi-saada#korkeakouluopinnot)

[kuka-voi-saada#korkeakouluopinnot](https://www.kela.fi/web/guest/opintotuki-kuka-voi-saada#korkeakouluopinnot). Luettu: 13.1.2023.

Kela 2022e. Opintolainahyvitys. Luettavissa: <https://www.kela.fi/opintolainahyvitys>. Luettu

6.2.2023.

Kela 2022f. Opintolainahyvityksen määrä ja maksaminen. Luettavissa:

<https://www.kela.fi/opintolainahyvitys-maara-ja-maksaminen>. Luettu 6.2.2023.

Kela 2023b. Opintolainan korot ja lyhennykset. Luettavissa: [https://www.kela.fi/opintolaina-korot-ja-](https://www.kela.fi/opintolaina-korot-ja-lyhennykset)

[lyhennykset](https://www.kela.fi/opintolaina-korot-ja-lyhennykset). Luettu 20.2.2023.

Kela 2023c. Opintolainan määrä. Luettavissa: [https://www.kela.fi/opintolaina-maara-ja-](https://www.kela.fi/opintolaina-maara-ja-maksaminen)

[maksaminen](https://www.kela.fi/opintolaina-maara-ja-maksaminen). Luettu 21.2.2023.

Kela 2023d. Opintoraha. Luettavissa: <https://www.kela.fi/opintotuki-opintoraha>. Luettu 20.2.2023.

Kela 2022g. Opintorahan verotus. Luettavissa: <https://www.kela.fi/opintoraha-verotus>. Luettu:

23.1.2023.

Kela 2022h. Opintotuki. Luettavissa: <https://www.kela.fi/opintotuki>. Luettu 13.1.2023.

Kela 2022i. Opiskelijan omat tulot. Luettavissa: <https://www.kela.fi/opintotuki-omat-tulot>. Luettu: 16.1.2023.

Kela 2022j. Tilasto opintotuesta. Luettavissa: <https://tietotarjotin.kela.fi/tilasto/2872983/tilasto-opintotuesta?q=opintolaina>. Luettu 31.1.2023.

Kela 2022k. Yleinen asumistuki: Luettavissa: <https://www.kela.fi/yleinen-asumistuki>. Luettu 7.2.2023.

Lahtinen, I. 2021. Opintotuen historia, nykypäivä ja tulevaisuus. Luettavissa: <https://www.kela.fi/documents/20124/410309/optuhistoriap.pdf/0770141b-9fab-4888-6c2f-51a2f75da8f4>. Luettu: 31.1.2023

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Faktaa opintotuesta. Luettavissa: <https://okm.fi/faktaa-opintotuesta>. Luettu 31.1.2023.

Opintopolku. Avoin ammattikorkeakoulu. Luettavissa: <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/avoin-ammattikorkeakoulu>. Luettu: 14.1.2023.

Opintotukilaki. 21.1.1994/65.

Osuuspankki 2023a. Asuntolainan korko. Luettavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/lainat-ja-asunnot/korot-ja-hinnat>. Luettu 31.3.2023.

Osuuspankki. Opintolainahakemus. Luettavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/lainat-ja-asunnot/opintolainahakemus-esittely>. Luettu 6.2.2023.

Osuuspankki 2023b. Opintolainan takaisinmaksu. Luettavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/lainat-ja-asunnot/opintolaina/opintolainan-takaisinmaksu>. Luettu: 6.2.2023.

Suomen Pankki 2023. Euriborkorot kuukausittain. Luettavissa: https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/kuviot/korot_kuviot/euriborkorot_kk_chrt_fi/. Luettu: 31.1.2023.

Suomen Pankki a. Korot. Luettavissa: <https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/kuvaus/>. Luettu 31.1.2023.

Suomen Pankki b. Lainat ja talletukset. Kotitalouksien lainat käyttötarkoituksittain. Luettavissa: https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot2/Dashboardit_ja_avoin_data/lainat-ja-talletukset/. Luettu: 20.1.2023.

Suomen Pankki 2022. Opintolainoja nostettiin huomattavasti aiempaa enemmän. Lutettavissa: https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot2/tilastotiedotteet_fi/rahalaitosten-tase/2022/opintolainoja-nostettiin-huomattavasti-aiempaa-enemman/. Luettu 31.1.2023.

Valtioneuvosto 2022. Lakiluonnos alueellisen opintolainahyvityksen kokeilusta lausunnolla. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/lakiluonnos-alueellisen-opintolainahyvityksen-kokeilusta-lausunnolla>. Luettu: 6.2.2023.

Vilkkä, H. 2015. Tutki ja Kehitä. 4. uudistettu painos. PS-kustannus. Jyväskylä.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

1. Ikä

- Alle 20
- 20-25
- 26-30
- 31-35
- 36-40
- 41-45
- 46 +

2. Sukupuoli

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua vastata

3. Asun

- Yksin
- Vanhempien luona
- Kämpäkaverin kanssa
- Kumppanin kanssa

4. Asumismuoto

- Vuokra-asunto
- Osaomistusasunto / Asumisoikeusasunto
- Omistusasunto

5. Opiskelen

- 1. vuotta
- 2. vuotta
- 3. vuotta
- 4. vuotta
- 5. vuotta +

6. Oletko nostanut opintolainaa?

- Kyllä
- En, koska

7. Kuinka paljon olet nostanut opintolainaa?

- Alle 2500€
- 2500-4999€
- 5000-7499€
- 7500-9999€
- 10 000-14 999€
- 15 000-19 999€
- 20 000-24 999€
- 25 000-29 999€
- Yli 30 000€

8. Mitä varten olet nostanut opintolainaa? Voit valita useamman vastausvaihtoehdon.

- Pakollisiin menoihin (Vuokra, ruoka yms.)
- Sijoittamiseen (Osakkeet, rahastot yms.)
- Säästämiseen (Asp-tili, puskuri yms.)
- Mukavuuksiin (Matkustelu yms.)
- Muu, mikä?

9. Työskenteletkö opintojen ohella?

- Täysipäiväisesti
- Osa-aikaisesti
- Kesätyö / loma-ajat
- En työskentele

10. Kuinka paljon korkojen nopea nousu vaikuttaa opintolainasi nostoon?

- Huomattavasti
- Melko paljon
- Melko vähän
- Ei vaikuta

11. Miten korkojen nopea nousu vaikuttaa opintolainasi nostoon? Voit valita useamman vastausvaihtoehdon

- En halua nostaa enempää lainaa
- Huolestuttaa, mutta aion jatkaa lainannostoja
- Aion tehdä enemmän töitä ja nostaa vähemmän lainaa
- Muu, mikä?